

LETO XXIII. Štev. 227
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
»LJUDSKA PRAVICA«
DR. PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
ANOVLJENA 4. OKTOBRA
1954 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBOLITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT 1
V-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA LR SLOVENIJE

Za racionalno izkoriščanje kmetijskih zemljišč

Izvršni svet je razpravljal o obrtniški dejavnosti ter o varstvu voda in izkoriščanju zemljišč

LJUBLJANA, 25. sept. Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je na včerajšnji seji, ki jo je vodil predsednik Izvršnega sveta Boris Kraigher, razpravljal na podlagi obširnih poročil svojega Gospodarskega odbora in Sekretariata Izvršnega sveta za industrijo in obrt o problematiki obrtništva.

Razprava, ki je zajela vrsto vprašanj s področja obrtniške dejavnosti v Sloveniji, je osvetlila njeno družbeno in gospodarsko vlogo, analizirala stanje v družbenem in privatnem sektorju obrtništva ter pretresla vrsto pe-

rečih vprašanj, kot so investiranje v obrtništvo, plače in plačilni sistem, vprašanje kadrov, specializacije itd., je dala osnovne smernice, na katerih naj bi temeljil perspektivni plan razvoja obrtništva.

Na dnevnem redu sta bila nadalje osnutka dveh zakonov, ki ju je Izvršni svet sprejel in ju bo predložil Skupščini za njeno prihodnje zasedanje. To sta zakon o varstvu voda in zakon o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč.

Zakon o varstvu voda je zgrajen na predpostavki, da so vsa vodna zemljišča in celotno vodno kroženje - atmosferske vode, površinske in podzemeljske vode ter obalno morje - pod posebnim varstvom države in da je zato za vsakršno uporabo vode, izkoriščanje vodnih zemljišč (korita, breгови in obale), kakor tudi za vsak poseg v prirodno vodno kroženje, ki bi utegnil prizadeti splošne koristi, potrebno dovoljenje pristojnih državnih organov. To je potrebno, da se zagotovi in zavaruje vodo in vodna zemljišča in da se bo ta smotrno izkoriščala za potrebe prebivalstva, kmetijstva, industrije itd.

Osnutek zakona o racionalnem izkoriščanju kmetijskih zemljišč je bil izdelan z namenom, da bi se zagotovila družbena rentabilnost sredstev, ki jih družba vlaga v kmetijstvo, ter povečala kmetijska proizvodnja. V splošnih določbah tega zakonskega osnutka je rečeno, da morajo lastniki, posestniki in uporabniki zaradi splošne koristi in gospodarske pomembnosti zemlje obdelovati kmetijska zemljišča tako, da bodo kar najbolj racionalno izkoriščena.

Ce se v zemljišča, stavbe, naprave ali v kmetijsko strojništvo vlaga družbena sredstva, velja strožja presoja rentabilnosti. V tem primeru so zemljišča racionalno izkoriščena le, če dajo tako proizvodnjo, kakor jo je predvidel investicijski program za zložitev teh sredstev.

Posebno poglavje osnutka tega zakona govori o rajonizaciji kmetijske proizvodnje, da bi se zagotovilo čimbolj smotrno izkoriščanje kmetijskih zemljišč glede klime, potreb potrošnih sredstev in predelovalne industrije ter v skladu z načrtom perspektivnega razvoja kmetijstva v LR Sloveniji.

V vrsti tekočih gospodarskih in drugih vprašanj, ki so bila na dnevnem redu omenjene seje, je Izvršni svet podal garancijske izjave podjetjem »Titan«, Kamnik, Tovarni lesenih plošč Ilirska Bistrica, Tovarni glinice in aluminija »Boris Kidričič«, Kidričevo, Elektrogospodarski skupnosti Slovenije, HE Ožbal, HE Vuhred in Kmetijsko gospodarskemu posvetu Kočevje za najetje posojil pri Investicijski banki.

Ljubljana, 25. sept. - Danes se je končal pionirski pohod »Bratstva in enotnosti« po Sloveniji. Udeležilo se ga je 60 pionirjev iz vse Jugoslavije, po deset iz vsake republike. Na pot so krenili 19. t. m. in obiskali Gorenjsko, Idrijo, bolnišnico »Franjo« in Postojnsko jamo. Danes dopoldne jih je sprejel podpredsednik Izvršnega sveta LRS Stane Kavčič in se z njimi zadržal v sproščnem pogovoru. Popoldne so jim priredili v restavraciji »Union« kosilo. Pozdravil jih je tudi podpredsednik OLO Ljubljana Joško Gorjanc in jim razdelil darila, spominke značke ter albume. Danes zvečer in jutri dopoldne bodo pionirji odpotovali na svoje domove, polni lepih spominov in doživetij. - Na sliki: Tovarš Stane Kavčič med pionirji.

SVETozAR VUKMANOVIČ V RANGUNU

KONKRETNI PRIMER

aktivne koeksistence med našo deželo in Burmo

Rangun, 25. sept. (Tanjug). Jugoslovanska gospodarska delegacija s podpredsednikom Zveznega izvršnega sveta Svetozarjem Vukmanovičem na čelu je začela razgovore z burmansko vladno delegacijo, ki jo vodi podpredsednik vlade U Kjo Nien. Na prvem sestanku, ki je trajal tri ure, so v prisrčnem in prijateljskem vzdušju izmenjali informacije in izkustva o gospodarskem razvoju in o gospodarskih perspektivah obeh dežel.

Delegacija je bila tudi pri predsedniku republike Ba Uju. Predsednik je sinoči priredil svečan banket. V zdravici, ki jo je imel ob tej priložnosti, je dejal, da je nekatere ljudi presenetil razvoj jugoslovansko-burmanskega prijateljstva. Prej ni bilo trdnih vezi med obema deželama. »Tisti, ki dvomijo o tem prijateljstvu, še vedno žive v miselnem svetu, ki ga je 20. stoletje že preraslo. Čedalje večje jugoslovansko-burmansko prijateljstvo najzgovorneje priča o pravilnosti

našega skupnega obravnavanja problemov današnjega sveta. O koeksistenci mi ne le govorimo, temveč naš primer v dejanjih tudi kaže svetu, kako učinkovito lahko deluje in s kako dobrimi rezultati.«

Podpredsednik Vukmanovič je v odgovoru opozoril na skupna jugoslovansko-burmanska prizadevanja v uveljavljanju koeksistence, ki prispevajo h konsolidaciji razmer na svetu. Izrazil je prepričanje, da se bo konstruktivno jugoslovansko-burmansko sodelovanje še nadalje razvijalo.

V soboto bo delegacija odpotovala v Indijo, kjer se bo mudila 9 dni. V tem času se bo ustavila v Kalkuti, Bombaju, New

Delhiju in v Agri, kjer je gradbišče največjega indijskega hidroenergetskega sistema. Obiskala bo več znanstvenih ustanov in si ogledala indijske znamenitosti. V New Delhiju se bo razgovarjala z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem in s člani indijske vlade. Sprejel jo bo tudi predsednik republike Prasad.

Svetozar Vukmanović

Sestanek Koče Popovića s Selwynom Lloydom

New York, 25. sept. (Tanjug). Vodja jugoslovanske delegacije na XII. zasedanju Generalne skupščine OZN državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović ter vodja stalne jugoslovanske delegacije v OZN dr. Jože Brilej sta bila danes na kosilu pri britanskem zunanjem ministru Selwynu Lloydju. Razgovarjali so se o prečih vprašanjih v zvezi z zasedanjem Generalne skupščine.

Fanfani opravičuje

Italijansko politiko v Sredozemlju

Rim, 25. sept. (Tanjug). Generalni sekretar Demokratske stranke Fanfani je v razgovoru z dopisnikom »International News Service« izjavil, da se stališče njegove stranke glede zunanje politike od zadnjega kongresa stranke v lanskem oktobru ni spremenilo. Stranka se je na tem kongresu zavzela, da si bo prizadevala okrepi politično in

ekonomsko solidarnost atlantskih dežel in podprla sleherni konkretno pobudo za integracijo Evrope. Opozoril je tudi na svojo izjavo, ki jo je dal v parlamentu med razpravo o programu Zollijeve vlade, da namreč italijanska politika v Sredozemlju, na Bliznjem vzhodu in nasproti Latinski Ameriki ni v nasprotju z določbami sporazumov, ki jih je podpisala Italija, marveč ta politika celo prispeva k utrjevanju teh sporazumov.

Namen razgovora kakor tudi včerajšnje izjave zunanjega ministra Pelle je po mnenju političnih krogov ta, da bi pomirili konservativne kroge v deželi ter zaveznike, zlasti ZDA, glede namer Italije na Bliznjem vzhodu in v Sredozemlju. Ne Pella ne Fanfani, pravijo ti krogi, nista zavrnila možnosti nadaljnje krepitve stikov z deželami na Bliznjem vzhodu, zlasti gospodarskega sodelovanja, in tudi nista opustila namena, da bi sklenili sredozemski pakt, v katerem bi bile zajete nekatere arabske dežele Severne Afrike.

ZVEZNA KOŠARKARSKA LIGA
Olimpija : Jugomontažno 100:61
(58:33)

PERSPEKTIVE NAŠEGA TRGA

Letos so ugodne možnosti

za izvoz kmetijskih pridelkov in živine

Beograd, 25. sept. To jesen bo izvozila Jugoslavija mnogo več kmetijskih pridelkov kakor doslej. Zelo dobra žetev je omogočila, da bomo lahko izvažali tudi pridelke, ki jih doslej zaradi velikih domačih potreb nismo smeli izvažati, t. j. koruzo in živinsko krmo.

Letošnji pridelok koruze bo po prvih cenah zadostoval ne samo za kritje potreb domačega trga, marveč bo moč znatne količine koruze tudi izvoziti. Prav tako bomo letos po daljšem času nastopili na tujih trgih kot prodajalci živinske krme, katere izvoz je bil prejšnja leta omejen zaradi suše.

Dobra žetev bo nedvomno vplivala tudi na povečanje živinskega sklada, kar bo pripomoglo tudi k povečanju izvoza živine in mesnih izdelkov. Razen splošnih ukrepov, ki naj bi omogočili stalni prirastek živine, bodo letos zaradi povečanja izvoza organizirali pri nekaterih kmetijskih posestvih in zadrugah, ki bodo usmerile svojo proizvodnjo v glavnem na izvoz, posebna pitališča. Letos so tudi ugodni pogoji za izvoz drobnice, zlasti ovac, na tržišča, kamor doslej nismo mnogo izvažali, kakor v Sirijo, Jordanijo in druge dežele na tem področju.

Pričakovati je tudi, da se bo povečal izvoz naše industrije konserv, ki je do konca prvega polletja že izpolnila 84% programa svojega izvoza. Spriči letošnja ugodna žetev se bodo stabilizirale tudi cene na domačem trgu, kar bo omogočilo izvoznikom realno kalkuliranje in planiranje za daljše obdobje.

Vsekakor bodo vplivali na povečanje izvoza tudi ukrepi za zboljšanje kmetijske proizvodnje. Zelo važno je, da bo ta izvoz čim bolj organiziran. Ce bo tudi žetev prihodnja leta tako obilna kot letos, bo lahko izvoz kmetijskih pridelkov v nekaj letih dosegel vrednost blizu 200 milijonov dolarjev. Kakor cenijo strokovnjaki, bi lahko v ugodnih razmerah izvažali na leto koruze in okrog 25 milijonov dolarjev, fižola za 3 milijone dolarjev, zelenjave za 2 milijona, živine in mesa za okrog 40 milijonov, raznega sadja in sadnih izdelkov za 20 milijonov, tobaka za 28 milijonov dolarjev itd. (Tanjug)

skih pridelkov v nekaj letih dosegel vrednost blizu 200 milijonov dolarjev. Kakor cenijo strokovnjaki, bi lahko v ugodnih razmerah izvažali na leto koruze in okrog 25 milijonov dolarjev, fižola za 3 milijone dolarjev, zelenjave za 2 milijona, živine in mesa za okrog 40 milijonov, raznega sadja in sadnih izdelkov za 20 milijonov, tobaka za 28 milijonov dolarjev itd. (Tanjug)

IV. ŠAHOVSKI FESTIVAL V PORTOROŽU

Gligorić nima tekmeca

Portorož, 25. sept. - Na vseh turnirjih IV. šahovskega festivala v Portorožu so borbe zelo ostre, zanimanje zanje pa izredno. Letošnja kvaliteta na vseh šestih turnirjih je izredno močna, saj se je udeležuje 10 mojstrov, 23 mojstrskih kandidatov, 43 igralcev prve, 36 druge, 63 tretje in 141 četrte kategorije ter brezkatégornikov.

Po objavi nagrad, ki so spriči močne udeležbe dokaj lepe, se je borbenost in napetost na vseh turnirjih povečala. Zato so bili doseženi na mojstrskih in moštvenih turnirjih nekateri presenetljivi izidi. Na moštvenih turnirjih, kjer sodeluje 42 štiričlanskih ekip, bo razdeljenih razen prehodnega pokala 35 denarnih nagrad. Najlepše nagrade so v A turnirju, kjer je med devetimi nagradami razpon od 35.000 do 7000. Na prvem moštvenem turnirju so presenetili angleški študentje, ki so zmagali proti poljskim šahistom s 3:1 in se uvrstili med zmagovalca moštva v finalnem tekmovanju, ki se bo začelo v četrtek jutraj.

Na mojstrskem turnirju, kjer

sodeluje 22 tekmovalcev, se borijo za motorno kolo Tomos Colibri in še 11 nagrad od 35.000 do 2000 din. Na tem turnirju je spričo tega in sistema tekmovanja dokajšnja napetost. »Vendar,« pravi vele mojster Gligorić, »tudi skrajševalni švicarski sistem omogoča ob dobri igri soliden uspeh.« Seveda drži ta trditev le do neke mere. V obeh dosedanjih partijah je pokazal, da je kos vsem težavam.

Stupica je v Matulovičevem gambitu proti Gligoriću prišel v ugodnejši položaj, pozneje pa je ob preveliki samozavesti pozabil, da je treba za granit močnejši eksploziv. Vendar ima Gligorić v Cioikalte, Janoševiću, Pucu, inž. Vidmarju, Longerju in morda še kakem mojstrskem kandidatu nekatere več ali manj nevarne tekmee.

Na turnirju šahist je Kokanovičeva v II. kolu presenetila z zmago proti favoritnji Tilki Vuković. Vodstvo so prevzela Kokanovičeva, Rakičeva in Cirovičeva. (Podrobno poročilo o posameznih turnirjih berite na 8. str.) E. K.

Dr. Ba U, predsednik Burmanske unije

Japonska razorožitvena pobuda

Washington, 25. sept. (AP). Japonski zunanji minister Fudžijama je davi izjavil novinarjem, da je novi japonski predlog o opustitvi poskusov z jedrskim orožjem »logičen kompromis« med predlogi zahodnih sil in Sovjetske zveze. Poudaril je, da predstavlja japonski predlog začetni korak na poti k prepovedi atomskega orožja.

Japonski predlog, ki je bil pred dvema dneva predložen Generalni skupščini OZN, opozarja na potrebo neposredne opustitve poskusov z jedrskim orožjem, nakar naj bi dosegli sporazum velesil o načelih in nadzorstvu razorožitve. Minister Fudžijama je trenutno v Washingtonu, kjer se razgovarja z ameriškiimi državnimi funkcionarji. Sestal se je že z državnim sekretarjem Dullesom, obrambnim ministrom Wilsonom, svetovalcem predsednika Eisenhowerja za razorožitvena vprašanja Stassenom, trgovskim ministrom Sinclairom Weeksom in kmetijskim ministrom Bensonom.

VREMENSKA NAPOVED
za četrtek, 26. septembra
Pretežno oblačno in hladnejše. Sprva še nekaj padavin. Najnižje nočne temperature med 5 in 10, v Primorju okoli 14, najvišje dnevne temperature med 15 in 20 stopinjami Celzija.

NASI PREDVOLILNI RAZGOVORI

Ne toliko besed, pač pa več dejanj in konkretnih načrtov

Odgovarja Jože Slavič, član predsedstva OO SZDL Murska Sobota

● Vi želite v gospodarskem sektorju na OLO, zato nas zanima, kaj je po vašem mnenju najbolj pereče vprašanje v okviru glavnih kmetijskih proizvodov?

● Razen ureditve proizvodnje in pospeševanja kmetijskega iskavanja novih oblik v zvezi s kooperacijo kmetov s kmetijskimi zadrugami, kar je naloga za daljši razdobje, je trenutno najbolj pereče vprašanje odkup kmetijskih pridelkov. To vprašanje moramo čimprej urediti in smo se ga že lotili skupno s trgovinsko zbornico. Če bi to vprašanje ostalo neurejeno, bi pomenilo resno oviro za proizvodnjo. Pokazalo se je, da lahko pridelujemo v Pomurju velike količine vrtnin, ki jih do sedaj zaradi pomanjkljivosti odkupne mreže nismo odkupili ali pa so propadale. V zvezi s kmetijsko proizvodnjo moram omeniti nelokalno konkurenco med trgovskimi podjetji, ki je rodila neugodne posledice in slabila združno zavest. Tako so na primer predstavniki nekaterih podjetij le begali zadržnike in zadržane odbore z različnimi mahinacijami, da bi jih pridobili zase. Od takega početja sta imela škodo kmet in zadruga, zlasti pa potrošnik.

● V zvezi z izboljšanjem odkupa imate prav gotovo kakšne konkretne predloge in načrte?

● Da se to stanje popravi, bodo morale začeti naše štiri poslovne zveze in prevzeti svojo vlogo kot posredniki med proizvajalcem in potrošnikom.

● V glavnem se bomo morali opreti na te poslovne zveze. Sedaj se te zveze ukvarjajo s krediti in delajo na tem, da jih zadruga priznajo kot svojega predstavnika. Poslovne zveze nimajo še urejenih pravil in notranjega življenja. Glavna napaka pa je v tem, da so bile nekako postav-

ljene od zgoraj in niso zadruga dovolj čutille, da so jih same ustanovile.

● Z vključitvijo podjetij v poslovne zveze, ki naj postanejo obrati poslovnih zvez, bo odpravljena tudi samovolja odkupnih podjetij, kot je to primer pri

Agromerkurju, ki je vodil sam svoje odkupno politiko, ne oziraje se na potrebe zadrugištva.

● Kako pa obravnavajo te probleme na predvolilnih zborih volivcev, saj je velika večina volivcev kmetov?

● Naši predvolilni sestanki so pravzaprav dober kašipot, kam je treba kreniti, ker so ljudje po večini dovzetni za napredek. Na predvolilnih sestankih opozarjajo volivci tudi na pomanjkljivosti in hibe pri našem združnem delu in razvoju gospodarstva v posameznih krajih. Ljudje so na splošno pripravljene na naprednejše gospodarjenje v kmetijstvu. Zelijajo si pa več ne le besed, pač pa dejanj in konkretnih načrtov.

Pojasnjujemo in prepričujemo da ne bo cepljenje uspelo le na pol

Cepljenje proti otroški paralizi naj doseže čimvečji uspeh zlasti pri predšolskih otrocih

Ze dolgo ni zahtevala neka zdravstvena akcija toliko in tako temeljitih priprav kot cepljenje proti otroški paralizi. To pa iz dveh razlogov: prvič zato, ker je bolezen izredno nevarna, s hudimi posledicami, in je v interesu skupnosti, da s sistematičnim cepljenjem postopoma zaščitimo kar največ otrok. Drugič pa, ker je zdravstvena služba prisiljena zaradi velikih stroškov, ki jih akcija zahteva, terjati del plačila tudi od staršev, kar ni običaj pri drugih cepljenjih. Pravo dejstvo bi — ob pomanjkljivih pripravah — pri nepoučenih lahko plovilo na manjši odzivi.

KDOR POZNA STRAHOTE OTROSKE PARALIZE, BO RAD DAL ZA CEPIVO 600 DIN

Ni bojzani, da bi starši, ki vedo, kakšna nevarnost grozi otrokom od otroške paralize, pomislili dati razmeroma nizko vsoto za cepivo. Mnogo dražje bi bilo, če bi ga skušali sami kupiti v inozemstvu, da ne štejemo težav s prevozom cepiva, ki mora biti strokovno odpremljeno. Tam, kjer je epidemija otroške paralize že razrasla, ljudje z nestrpnostjo pričakujejo cepljenja in hvaležni so zdravstvenim organom, da ga bodo omogočili, pa čeprav bodo nekaj plačila prispevali tudi sami.

NE CAKAJMO, DA BI SELE HUJŠA EPIDEMIJA DOKAZALA NUJNOST CEPLJENJA

Ne bilo pa bi dovolj, če bi zdravstvena služba s cepivom obvarovala samo otroke tistih staršev, ki zaradi večje razgledanosti in poznavanja nevarnosti zahtevajo cepljenje in si ga žele. S sistematičnim cepljenjem otrok — letos prvih sedmih letnikov, naslednja leta nadaljnjih — moramo postopoma zaščititi vse otroke. Zaščititi prej, preden bi hujša epidemija boleznih z neizprosno roko, za ceno na desetine invalidnih otrok, odprla vsem staršem oči in jim dokazala nujnost in potrebo cepljenja.

Vemo, da zdravnikom, učiteljem, sestram, aktivistom RK in drugim, marsikje ne bo lahko pojasniti ljudem namen akcije. Kjer so ljudje slabo poučeni o

nevarnosti otroške paralize, kjer imajo majhna prejemka in pomej 600 din velik izdatek, bo morda manj zanimanja za cepljenje. Prav tu mora dobro pojasniti in neposreden stik ter razgovor s starši pripomoči, da bodo ljudje dali cepiti predšolske otroke. Prebridko bi bilo, če bi šele potem, ko bi bolezen napadla otroke, spoznali strašno resnico: da je bilo cepljenje res nujno in da bi bil izdatek nekaj sto dinarjev prava malenkost v primeri z mrtvim ali invalidnim otrokom.

Zdrav otrok pomeni za družino srečo. Mar naj pomislek, da je gmotna žrtve prevelika, onesreči otroka in vse njegove?

ZA OTROKE REVNIH STARŠEV BO CEPLJENJE BREZPLAČNO

Poskrbljeno je, da bo skupnost prevzela skrb za otroke socialno ogroženih staršev in da bo za te cepljenje brezplačno. Na zadnji seji komisije za borbo proti poliomielitisu so sklenili, da bodo dali denar za te otroke iz centralnega republiškega fonda, katerega prispevajo denar podjetja in organizacije. Med socialno ogrožene sodijo tiste družine, katerim občine plačujejo stroške za zdravljenje v primeru raznih boleznih. Razen tega je komisija priporočila občinam in okrajem, naj poskrbijo denar tudi za cepljenje tistih otrok, katerih družine sicer niso na seznamu za brezplačno zdravljenje, ki pa so vendar toliko neprimerno, da ne bi zmogle plačila za cepljenje. Za te izdatke lahko okraj in občine porabijo tudi rezervna sredstva. Upravičeno se tu sklicujemo na uvidenost občin in okrajev. Na vsak način je treba najti denar, da bodo že letos cepljeni

predšolski otroci tudi v revnih, pasivnih krajih.

Ukrepa, za katerega se je odločila zdravstvena služba, da zaščititi otroke pred otroško paralizo, nikakor ne smemo pojmovati kot uslugo tistim staršem, ki cepljenje za otroke zahtevajo. To moramo razumeti kot zelo obširno akcijo, ki jo letos začnemo pri predšolskih otrocih in jo bomo nato nadaljevali s cepljenjem šolskih otrok. Njen namen je — ne usluga posameznikom — pač pa sistematična in edina možna borba, da otroško paralizo kar najtemeljitej zatreto ter očuvamo pred njo ves naš mladi rod. Tega namena ne izpodbija dejstvo, da nosijo del stroškov tudi starši. To bo sicer zahtevalo ponekod obširnejšo propagando in pojasnjevalno delo, nikakor pa ne dopušča izgovora: kdor hoče, naj da cepiti otroka, kdor ne, pa ne. To bi bilo preveč krivično.

no do otrok nepoučenih, zdravstveno neprosvetljenih in revnejših staršev. Se pred začetkom cepljenja bo treba ugotoviti, kakšen bo vsaj približen odziv za cepljenje predšolskih otrok po okrajih, zlasti v pasivnih področjih. Če bi kazalo, da bi bil ta majhen in da občine in okraj ne bi mogli s plačilom pomagati staršem, bo morda bolje za te namene nameniti še del sredstev iz fonda, kot pa pustiti velik odstotek necepljenih. Vsekakor moramo doseči čimvečji odziv za cepljenje predšolskih otrok, zato da jih obvarujemo boleznih in zato, da bomo prihodnja leta lahko cepili šolske letnike, ne da bi bilo treba ob polovično izvedeni letošnji akciji iz leta v leto popravljati zamujeno.

M. N.

DNEVNIK

V Beogradu bo od 29. septembra do 5. oktobra mednarodni kongres vojne medicine, na katerem bodo sodelovali tudi številni delegati iz drugih držav. Na programu je več aktualnih tem s področja sodobne vojne medicine, prilagojenih trenutnim taktičnim in strateškim načelom vojskovanja. Tako bodo obravnavali oskrbo bolnikov, ranjenec, vprašanja kolektivne medicine v modernem vojskovanju. Kongres se bo začel v Beogradu, nadaljeval in zaključil pa se bo v Opatiji.

Na Češkoslovaško je odpotovala delegacija jugoslovanskih prosvetnih delavcev pod vodstvo predsednice Sveta za šolstvo Srbije Milke Minc. Delegacija se bo mudila v CSR 14 dni ter bo v tem času obiskala šolske in druge prosvetne ustanove.

V okviru izmenjave jugoslovanskih in poljskih elektrotehničnih strokovnjakov je prispela v Jugoslavijo delegacija Društva elektrotehničarjev in tehnikov iz Wrocława. Poljski strokovnjaki bodo ostali pri nas 16 dni in si ogledali nekaj večje industrijske in elektrotehniške objekta. Obisk bo prihodnji mesec vrnila delegacija jugoslovanskih elektrotehnikov.

Svetovna sindikalna federacija je povabila Zvezo sindikatov Jugoslavije, naj pošlje svoje predstavnike na IV. kongres Svetovne sindikalne federacije, ki bo od 4. do 15. oktobra v Leipzigu. Razen poročila generalnega sekretarja bodo na kongresu podani še referati o mednarodnem sodelovanju, o boju za enotnost delavskega gibanja, o kolonialnem vprašanju, o življenjskem standardu itd. Centralni svet ZSJ bo poslal na kongres svoje opazovalce, ki bodo aktivno posegli v razpravo, pojasnili kongresu stališča jugoslovanskih sindikatov ter si prizadevali nadalje okrepiti medsebojne stike.

Na univerzo v Skoplju se je letos vpisalo okrog 1500 novih študentov iz Makedonije, Južne Srbije ter Kosova in Metohije. Največ študentov se je vpisalo na filozofsko fakulteto. Univerza se mora boriti s precejšnjimi težavami, katerih glavna je pomanjkanje predavateljev.

Drugi kongres Zdrženja vzgojiteljev Jugoslavije bo v začetku oktobra v Novem Sadu. Med drugim bodo razpravljali o stanju in problemih predšolskih ustanov in vzgojiteljskih kadrov ter o sistemu predšolske vzgoje v domovih in internatih.

S SEJE PRAVNEGA SVETA ZIS

Delo stanovanjskih skupnosti naj bi določevali prebivalci

Beograd, 25. sept. (Tanjug). V Beogradu se je davi začela seja Pravnega sveta Zveznega izvršnega sveta, na kateri bodo obravnavali osnutke zakonskih predpisov s stanovanjskega področja. Seji prisostvujejo tudi predstavniki Stalne konference mest.

Dopoldne so obravnavali zakonski osnutek o stanovanjskih skupnostih. Nekateri člani sveta so menili, da samo ime »stanovanjska skupnost« ni primerno, ker morajo skupnosti urejati razen stanovanjskih tudi druga vprašanja. Zmagalo je mnenje, naj to ime ostane, ker je že udomačeno.

Razpravljali so tudi o tem, v kolikšni meri naj stanovanjska skupnost upošteva pobude prebivalcev. Splošno mnenje je bilo, da bi bilo treba z zakonom določiti splošno fizionomijo stanovanjske skupnosti, ki sloni na načelu objektivnega organiziranja prebivalcev. S predpisi naj bi določili tudi nekatere zadeve s stanovanjskega področja, ki bi se z njimi ukvarjale stanovanjske skupnosti. Vendar so menili, da

bi morali prebivalci določiti večino dela stanovanjskih skupnosti.

V razpravi so načeloma obravnavali tudi vprašanje financiranja stanovanjskih skupnosti ter sredstev za njihovo vzdrževanje. Menili so, da bi jih lahko vzdrževali iz prispevkov prebivalcev in sredstev za storitve, ki jih bodo opravljale skupnosti.

Seja bo trajala predvidoma tri dni.

Novo tekmovanje za rekordne donose v kmetijstvu

Beograd, 25. sept. (Tanjug). Na sinočnji seji upravnega odbora Zveze kmetijsko-gozdarskih zbornic Jugoslavije so sklenili, da bodo spremenili dosedaj način pridelovanja na parcelah in razpisali tekmovanje za rekordne donose.

Dosedanje pridelovanje na vzornih parcelah se je pokazalo za koristno, zlasti v pridelovanju koruze. Na številnih vzornih parcelah bodo dosegli donose od 80 do 100 metrskih stotov hektarja koruznega zrna na hektar. Toda ker so proizvajalci izbirali administrativno, so bile številne dobre organizacije izvzete in ni dobile nove moderne procese v kmetijstvu. Zato so sprejeli novo tekmovanje za rekordne donose, v katerem lahko sodelujejo vse organizacije in individualni proizvajalci prek združbenih organizacij. Proizvajalci bodo lahko sami izbirali znanstvene kmetijske ustanove za proučitev tehnološkega procesa, njihova dolžnost pa bo, da bodo ves čas vodili dnevnik, v katerega bodo vpisovali vse dele in izdatke, da bi na koncu izračunali proizvodno ceno.

SEJA UPRAVNEGA ODBORA ZVEZE TRGOVINSKIH ZBORNIC

ZA ŠIROKO POTROŠNJO

bomo letos uvozili za 11 milijard deviznih dinarjev blaga

Beograd, 25. sept. (Tanjug). Na današnji seji upravnega odbora Zveze trgovinskih zbornic je bilo največ govora o uvozu blaga za široko potrošnjo. Razpravljali so o ukrepih za izboljšanje sistema uvoza blaga in perečih vprašanjih v zvezi z uvozom.

Za uvoz blaga široke potrošnje se zanimajo tako podjetja kakor potrošniki. Slednji hočejo širši izbor in sprejemljive cene, podjetja pa s podporo komun vztrajajo na tem, da bi bila registrirana kot uporabniki deviznih sredstev za uvoz. Na pristojne organe stalno pritiskajo, da bi registrirali nove uporabnike deviznih sredstev ne glede na to, da

jih je že preveč in da bi bilo treba sedanje število zmanjšati vsaj za 30 %.

Upravni odbor je sklenil sistem uvoza blaga za široko potrošnjo v celoti proučiti s sodelovanjem vseh zainteresiranih faktorjev.

Po obvestilih iz Zveze trgovinskih zbornic bo letošnji uvoz blaga za široko potrošnjo znašal bli-

zju 11 milijard deviznih dinarjev. Od tega bo na industrijsko blago odpadlo 6.380.000.000 dinarjev, na živila 2.790.000.000 itd. Za prihodnje leto je predlagana še znatno večja vsota za uvoz. Glede na stanje naše plačilne bilance z vzhodnoevropskimi deželami predvidevajo za prihodnje leto znatno večji uvoz blaga s teh področij. Uvažali bodo tudi več predmetov, ki nimajo strogega značaja blaga za široko potrošnjo, tako na primer pisalne stroje, magnetofone, električne števec, osebne avtomobile, televizijske sprejemnike itd.

MNENJA — KRITIKA — POLEMIKA

Obresti in anuitete — merilo družbene stvarnosti

K javni razpravi o osnutku zakona o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij

Sekretariat za splošne gospodarske posle ZIS je te dni v posebni brošuri objavil načrt zakona o delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij zaradi javne razprave, ki bo trajala do 15. oktobra. Danes objavljamo prvi prispevek k tej razpravi in vabimo podjetja, sindikalne in družbene organizacije ter ljudske odbore in druge interesente, da se te razprave udeležijo s svojimi mnenji in predlogi.

Pri delitvi celotnega dohodka gospodarskih organizacij imajo tudi po načrtu zakona, ki je zdaj v javni razpravi, važno mesto tiste družbene obveznosti, ki se določajo neodvisno od uspeha poslovanja. To so obresti na osnovna sredstva in zemljinara kot fiksni prispevki družbenih skupnosti in pa davek na promet proizvodov. Te obveznosti se postavljajo po načrtu zakona v isto vrsto kakor materialni stroški in amortizacija in se zato odbijejo od realizacije (celotnega dohodka), ostanek pa predstavlja dohodek gospodarske organizacije, ki je osnova za nadaljnjo delitve: na del družbene skupnosti, na osebne dohodke delavcev (plače) in na sklade gospodarske organizacije. Po izločitvi družbenih obveznosti razporeja ta dohodek gospodarska organizacija samostojno.

ENAKI POGOJI POSLOVANJA

Pri določanju družbenih obveznosti je v zakonskem načrtu poudarjeno načelo enakih splošnih pogojev poslovanja, enakih pravic in enakih obveznosti gospodarskih organizacij nasproti družbeni skupnosti. To velja tudi za obresti na osnovna sredstva, ki predstavljajo v našem gospodarskem sistemu merilo minimalne družbene rentabilnosti, ki jo mora gospodarska organizacija doseči pri izkoriščanju družbenih sredstev ne glede na obseg proizvodnje in uspeha poslovanja, se pravi, če podjetje poveča obseg poslovanja in bolje izkoristi svoje naprave, se zaradi tega njegova obveznost nasproti družbeni skupnosti nič ne spremeni.

Da bi ta instrument še učinkovitejše navajal podjetja k boljšemu in racionalnejšemu izkoriščanju osnovnih sredstev, k doslednejši vključitvi obstoječih rezerv in tudi k pametni in smotni investicijski politiki, ki ima precej zagotovljeni predlog, da bi kazalo s povečanjem obremenitve gospodarskih organizacij prav ne ste stalne in fiksne obveznosti. Tako bi se bi stimulirali racionalno izkoriščanje družbenih sredstev in dviganje produktivnosti, saj bi povečanje dohodka ob nespremenjenih osnovnih sredstvih šlo predvsem v korist podjetij, ki bi hkrati močnejše občutila posledic slabega gospodarjenja.

ENKRAT ALI DVAKRAT OBRESTI

Po besedilu zakonskega načrta se obresti na osnovna sredstva označujejo kot obresti na sklad osnovnih sredstev. Tu ne gre morda za besedno igro, marveč tliči za tem premenovanjem tudi važna sprememba dosedanjih predpisov. Doselej so obresti obremenjevale vsa osnovna sredstva podjetja, tudi tista, ki so bila nabavljena iz investicijskih posojil in jih mora podjetje odplačati v obliki anuitete. Podjetja, ki plačujejo anuitete za investicijska posojila, so se zadnja leta upravičeno pritoževala, da morajo za ista osnovna sredstva dvakrat plačevati obresti, enkrat v obliki obrestni na osnovna sredstva, drugič pa v obliki anuitete za posojilo. Mnoga podjetja, ki dolgujejo znatne zneske zaradi najetih investicijskih posojil, so močno občutila neenakost obremenitve, zlasti v primerjavi s podjetji, ki so se pred uvedbo kreditiranja investicij dobila investicijska sredstva brez obveznosti vračanja, in pa v primerjavi s stariimi podjetji z nizko ocenjenimi osnovnimi sredstvi. Tako se dogaja, da nekatera nova, moderner opremljena podjetja s sodobno mehanizacijo (na pr. v steklarski industriji) ne morejo konkurirati zastarelim tovarnam, ki imajo mnogo manjše obveznosti, namesto da bi obratno, sodobno urejena podjetja konkurirala zastaralim podjetjem, ki se še drže več ali manj obrtnega načina proizvodnje in jih tako sili, da se tehnično izpopolnijo.

Dosedanje dvakratno plačevanje obrestni odpravlja načrt zakona s tem, da določa plačevanje obrestni samo na sklad osnovnih sredstev. Ta sklad pa predstavlja vrednost tistih osnovnih sredstev, ki so podjetju dodeljena v upravljanje in vrednost še odplačanih osnovnih sredstev, nabavljenih s posojili. S tako ureditvijo se hkrati plačevanje obrestni na osnovna sredstva načelno izenači z načinom plačevanja obrestni na obratna sredstva, kjer je prav tako izvedena ločitve na sklad lastnih obratnih sredstev in na ostala izposojena obratna sredstva.

KREDITIRANJE ALI FINANSIRANJE INVESTICIJ

V zadnjem času je bilo postavljeno tudi načelno vprašanje, ali naj obdržimo sedanj sistem kreditiranja investicij ali pa naj se investicije financirajo iz družbenih skladov brez dolžnosti vračanja. Te predloge pa je bilo treba zavrniti. Kreditiranje investicij se je izkazalo kot uspešno sredstvo za pravilno usmerjevanje investicij. Ta sistem namreč usmerja investicijska sredstva v tista podjetja, kjer je investiranje najrentabilnejše in odvrača iste investitorje, ki postavljenih pogojev ne morejo izpolniti. Podjetje, ki investira, mora biti pač sposobno in pripravljeno prevzeti posebne obveznosti nasproti družbeni skupnosti. Pogoj za to pa je, da mora investicija omogočiti vsaj tolikšno povečanje dohodka, da je zagotovljeno odplačevanje posojila. Kreditiranje investicij pa nikakor ne izključuje različnega obravnavanja investitorjev iz posameznih gospodarskih panog, tako glede obrestne mere kakor tudi roka odplačila. Če bi znova uvedli sistem financiranja investicij, bi neobignito vnesli neekonomski kriterije v odločanje o tem, katero podjetje naj dobi investicijska sredstva, kar bi šlo na škodo racionalnega investiranja.

PLAČEVANJE ANUITET TUDI IZ AMORTIZACIJE

Pač pa lahko v tej zvezi razpravljamo na primer, iz katerih sredstev naj podjetja plačajo anuitete, o drugačni razporeditvi ali morebitni večji decentralizaciji družbenih investicijskih skladov ali pa o tem, da se podjetjem v večji meri omogoči financiranje investicij iz lastnih sredstev. Da bi olajšali breme plačevanja anuitet, je bilo v letošnjim letnem predpisano, da se anuitete za objekte, ki se financirajo iz splošnega investicijskega sklada, plačujejo pred zveznim obdavčenjem, kar že predstavlja stvarno olajšavo. Načrt zakona o delitvi dohodka pa prepisuje gospodarskim organizacijam, da po lastni odločitvi plačajo anuitete bodisi iz lastnih skladov ali pa na breme amortizacijskega sklada. S tem določimo se amortizacijski sklad še močnejše kakor doslej veže na podjetje.

V zvezi s podarkom načela enakih pogojev objektivnih poslovanj, bi kazalo razpravljati tudi o amortizacijskih skladih starih podjetij, ki so zaradi izpada amortizacij iz dobe pred očitvijo osnovnih sredstev mnogo premajhni, razen tega pa nizka amortizacijska osnova pogosto zamegljuje dejansko rentabilnost takih podjetij. Po drugi strani pa ne bi bilo odveč razpravljati s stališča enakih pogojev postavljamo tudi o posebnih instrumentih za tista podjetja, ki imajo na trgu monopolni položaj ali poslujejo pod boljimi naravnimi pogoji. Za te primere predvideva načrt zakona uvedbo posebnih prispevkov.

F. S.

Utesnjevanje pravic

Z državno pogodbo, v čl. 7. se je Avstrija zavezala, da bo javna Jugoslovanska narodnostna skupnina popolno enakopravnost in neoviran razvoj. Toda osnutek zakona o šolstvu na Koroskem, ki ga je nedavno pripravila dunajska zvezna vlada in ga predložila parlamentu, je sestavljen v nasprotju s tem. Dejansko je njegov namen, da bi se zdel utesniti pravice koroskih Slovencev.

V zadnjih desetih letih se je razvil na Koroskem sistem dvojezičnega šolstva. Logično bi morala uporaba čl. 7. državne pogodbe med drugim pomeniti nadaljnje razvijanje sistema dvojezičnega šolstva na Koroskem. Zato se zdel utesniti pravice koroskih Slovencev.

Zadnje vesti iz Celovca govore o tem, da so za Slovence negativne določbe osnutka šolskega zakona začeli izpolnjevati v praksi, čeprav je bil zakonski osnutek šele predložen parlamentu v proučitev. V nekaterih šolah na Koroskem so dejansko že ukinili pouk slovenskega jezika.

Dosedanji sistem dvojezičnega šolstva na Koroskem — čeprav je daleč od tega, da bi v celoti zadovoljil osnovne pravice koroskih Slovencev — slika na pravilni poti, da je mogoče za doseg zdravih odnosov v državi in v nemščini kot v slovenski. Školenje na formulo o spravi staršev, da oni odločajo o tem, ali naj se njihovi otroci učijo slovenske ali ne, očitno pelje k umetnemu ustvarjanju nesporazumov med pripadniki obeh narodnosti na Koroskem.

Namerno sta bi Jugoslovanskima narodnostnima skupinama — slovenski in hrvaški, — zagotovili vse pravice, kakor to določa čl. 7. državne pogodbe, gredo v smeri nadaljnjega utesnjevanja njih že tako omejenih narodnostnih pravic.

Z državno pogodbo se je Avstrija zavezala, da bo omogočila svobodni razvoj jugoslovanskih narodnih in koroskih Slovencev. Gradnja školskih in študentskih domov na Koroskem, ki so jih ustanovili slovenski in hrvaški študenti, kaže, da se utesnjevanje pravic koroskih Slovencev nadaljuje.

Takšno obravnavanje položaja Jugoslovanskih narodnostnih skupin v Avstriji zbuja upravičeno zaskrbljenost naše javnosti in še malo ne koži jugoslovansko-avstrijskim odnosom.

A. S.

INTERVENCIJA VOJSKE

proti rasistom v Little Rocku

Predsednik Eisenhower o razlogih tega izjemnega ukrepa — Guvernerji ameriškega Juga še ne nameravajo popustiti

Washington, 25. sept. (Reuter). Davi je predsednik ZDA Dwight Eisenhower po radiu in televiziji objavil posebno povelje v zvezi s položajem v Little Rocku, ki je postal zadnje dni prizorišče rasističnih izredov proti črncem. Povelje je sam prečital iz Bele hiše in je v njej sporočil ameriškiemu narodu, da je odredil vse potrebne ukrepe za uveljavljanje odlokov zveznih sodišč o ukinitvi rasnega razlikovanja. Brez teh ukrepov bi utegnili v deželi nastati anarhija. Za red bodo poskrbeli oddelki redne vojske.

»Drhali ni moč dovoliti, da bi gazila odloke sodišč,« je rekel predsednik. Ravnanje rasistov je bilo škodljivo za prestiž ZDA po svetu. Eisenhower je pozval pre-

KONZULARNA OBISKA

Ljubljana, 25. sept. Novi generalni konzul Češkoslovaške republike v Zagrebu g. Nerad in generalni konzul Velike Britanije g. L. F. L. Pyman sta se danes mudila v Ljubljani. Napravila sta vljudnostne obiske pri predsedniku Izvršnega sveta LS LRS Borisu Kraigherju, pri predsedniku OLO Ljubljane dr. Marijanu Dermastiu ter v odsotnosti predsednika in podpredsednika Ljudske skupščine LRS tovariša Mihe Marinka in Ferda Kozaka pri sekretarju Ljudske skupščine LRS dr. Mihi Pototniku.

Češki generalni konzul si je popolnoma ogledal Narodno in Moderno galerijo ter obiskal grobnico žrtve fašističnega nasilja na Urhu, britanski generalni konzul pa si je ogledal več kulturnih ustanov in zgodovinskih spomenikov v mestu.

bivalstvo Arkansasa, naj zveznim oblastem pomaga, da bodo brez težav in ovir napravile konec vsakemu izigravanju zakonov in zakonskih predpisov. Ugotovil je, da so nekateri zapeljanci, ki so jih agitatorji večino od drugod pripeljali v Little Rock, vztrajno nasprotovali zakonu. Povsod v deželi pa pretežna večina ljudstva zakone spoštuje. Eisenhower je pozval Američane, naj pred svetom ponovno ustvarijo lik Amerike in vseh njenih delov »kot ene in nedeljive dežele, v kateri vsi uživajo svobodo in pravico«.

Ameriška redna vojska je sinoči vkorakala v Little Rock. Policijske oblasti so prebivalstvo po radiu obvestile, da bo posebni vojaški oddelek zavezal položaj neposredno pred centralno šolo, v katero so rasisti črnskim dijakom dolej branili dostop.

Odločitev predsednika Eisenhowerja, da pošlje v Little Rock redno vojsko, je v glavnem naložila na ugoden odmev ZDA. »Arkansas Gazette«, ki izhaja v Little Rocku, pravi danes, da v mestu »ni bilo več ne zakona ne reda«. Zato je bila Eisenhower-

jeva odločitev pravilna in neodložljiva.

Eisenhowerjev ukrep je nalezl tudi na ostro kritiko guvernerjev držav na ameriškem Jugu. Guverner Tennesseeja Frank Clement je predlagal ustanovitev odbora sedmih guvernerjev južnih držav, ki bi se s predsednikom Eisenhowerjem sporazumeli o ureditvi vprašanja črncev brez intervencije ameriške vojske.

Prekinjeni manevri Atlantske zveze

London, 25. sept. (Tanjug). Manevre oboroženih sil Atlantske zveze na Severnem morju so morali danes začasno prekiniti, ker sta izginili dve letali, dve pa sta trčili v zraku nad morjem. Vsa štiri brza reakcijska letala so pripadala ameriškim pomorskim silam. Letali, ki sta se zaleteli eno v drugo, sta vzleteli z nosilne letal »Saratoga«, pogrešani letali pa z letalonosilke »Essex«. Skupno pogrešajo 6 letalcev.

ALŽIRSKA RAZPRAVA V FRANCOŠKI POSLANSKI ZBORNICI

Kompromis izza okrogle mize se zožuje na vedno manj zagovornikov

Pariz, 25. sept. (Tanjug). — V poslanski zbornici se je začela danes nova razprava o Alžiriji in vladnem osnutku okvirnega zakona o upravnih avtonomiji za to severnoafriško deželo. To je že četrta velika parlamentarna debata o Alžiriji, odkar se je pred tremi leti v Severni Afriki začela splošna oborožena borba za neodvisnost pod vodstvom alžirske Osvobodilne fronte.

Vladni osnutek novega statuta razglasa, da je Alžirija sestavni del Francije in določa same razdelitev alžirskega ozemlja na federalne pokrajine z znatno avtonomijo v notranjih zadevah in z enakimi pravicami Francozov in Alžircev glede volitev alžirske zbornice. Zato pomeni debata o statutu velik korak na-

Ali se bo sprožil plaz draginje v Zahodni Nemčiji?

Premogovnim konzernom ne more do živga niti gospodarski minister Erhard — Sindikati se pripravljajo na odpor

Bonn, 25. sept. (Tanjug) Sklep porurških premogovnikov, da bodo s 1. oktobrom zvišali cene premoga, je zadnje čase v središču pozornosti javnosti v Zahodni Nemčiji. Proti podražitvi premoga, ki utegne sprožiti splošno naraščanje cen, so se izrekle vse politične stranke, sindikati in vsa široka javnost. Adenauerjeva vlada so že v času volilne kampanje napadali, da je privolila v namere industrijcev, da bodo po volitvah zvišali cene premoga. Zdej si vlada prizadeva, da bi pregovorila lastnike porurških rudnikov k popuščanju.

Prvi neposredni razgovori ministra za gospodarstvo Erharda s predstavniki porurške premo-govne industrije niso rodili zaželenih uspehov. Vlada je skušala intervenirati tudi pri visoki oblasti Skupnosti za premog in jeklo, toda tudi ta intervencija je bila zaman. Visoka oblast je sporo-

čila, da ni pooblaščen, da bi omejila svobodno formiranje cen premoga, tembolj ker so bile v Zahodni Nemčiji pod povprečjem cen v deželah, ki so včlanjene v Skupnosti.

Tudi vodstvo zahodnonemških sindikatov je včeraj in danes obravnavalo podražitev premoga. Baje se bo obrnilo na javnost z razglasom, v katerem bo pojasnilo svoje stališče o tem vprašanju. V sindikatih in gospodarskih krogih za trdno računajo s tem, da bo posledica podražitve premoga naraščanje cen v industriji železa in jekla, zvišanje železniških tarif in podražitev plina, kar bi utegnile vplivati na življenjski standard prebivalstva. V zahodnonemških sindikalnih krogih računajo tudi z možnostjo, da bi se začele razne akcije, predvsem pa, da bi delavci in uslužbenci zahtevali zvišanje mezd in plač.

Glavni del današnje seje je potekel v prizadevanju predsednika vlade, da bi onemogočil zahteve desničarskih poslancev po odgoditvi debate.

Upanci vladi, tako da bi se debata zaključila, preden bi Generalna skupščina OZN spet načela alžirsko vprašanje.

Vzlic kompromisu, ki so ga dosegli voditelji velikih strank v tem vprašanju prejšnji teden na konferenci za »okroglo mizo«, pa zdaj samo socialisti in male stranke centra podpirajo sedanje besedilo vladnega osnutka. Komunistični poslanci, ki so v zbornici komisiji glasovali skupaj s socialisti za uveljavljanje določb o volilni enakopravnosti vseh državljanov v Alžiriji, odločno nasprotujejo okvirnemu zakonu v celoti, ker zanika temeljne zahteve Alžircev po neodvisnosti.

Glavni del današnje seje je potekel v prizadevanju predsednika vlade, da bi onemogočil zahteve desničarskih poslancev po odgoditvi debate.

Delegacija naših borcev na potovanju po SZ

Moskva, 25. sept. (Tanjug). — Delegacija Zveze borcev NOB Jugoslavije pod vodstvom Velimira Stojnića je davi odpotovala iz Moskve v Stalingrad. Tam bo obiskala zgodovinske kraje in si ogledala znamenitosti mesta, v katerem je bila pred 15 leti ena odločilnih bitk druge svetovne vojne. Delegacija bo položila venec pred spomenik padlim braniteljem mesta.

Potem bo delegacija krenila v Leningrad in Kijev ter se nazadnje vrnila v Moskvo. V Sovjetski zvezi bo ostala do 6. oktobra.

BRITANSKA JEDRSKA BOMBA
Melbourne, 25. sept. (Reuter). Davi so v južni Avstraliji sprožili drugo eksplozijo v vrsti sedanjih britanskih atomskih poskusov.

Eleanora Roosevelt

Gospa Rooseveltova o stikih med ZDA in Sovjetsko zvezo

Moskva, 25. sept. (Tanjug). — V razgovoru z dopisnikom »Sovjetske Rusije« je vdova pokojnega predsednika ZDA Roosevelta Eleanora Roosevelt izjavila, da bi za izboljšanje stikov med Sovjetsko zvezo in ZDA moralo priti do pogostejših obiskov med ljudmi iz obeh dežel. Z izmenjavo takih koristnih obiskov so ovire, ki pa bi jih bilo treba odpraviti.

Eleanora Roosevelt je prišla v Sovjetsko zvezo na pobudo lista »New York Post«, za katerega je napisala več člankov o Sovjetski zvezi. Razen v Moskvi je bila v Tascentu, Samarkandu, Sočiju, Leningradu ter nekaterih drugih mestih in se je zanimala za delo raznih odnošnih družbenih organizacij in ustanov.

SE ENA BONNSKA SPOMENICA V MOSKVI

Pred prekinitvijo pogajanj med Zahodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo?

Bonn, 25. sept. (Tanjug). Čeprav danes na sestanku novinarjev od predstavnika vlade ni bilo moč zvedeti podrobnosti o vsebini zahodnonemške spomenice, ki jo je vodja zahodnonemške delegacije v Moskvi Lahr izročil vodji sovjetske delegacije Semjonovu, v Bonnu niso nič kaj optimistični glede možnosti, da bi se pogajanja nada-

ljevala. Do takšnega sklepa so prišli politični opazovalci v Bonnu na podlagi napovedi uradnih krogov, da je bonnska vlada ostala pri svojem stališču, da bi se lahko razgovori med obema delegacijami nadaljevali samo s pogojem, da bi vprašanje repatriacije Nemcev iz Sovjetske zveze obravnavali vzporedno z vprašanji trgovinske menjave

blaga in konzularnih stikov.

V delu zahodnonemškega tiska in javnosti je prišla zadnje čase do izraza težnja, da bi vlado pripravili do tega, da bi z vse večjo gibčnostjo obravnavala vprašanje stikov z vzhodnoevropskimi deželami. Z več strani so predlagali, naj bi zahodnonemška delegacija končala razgovore o trgovinski menjavi blaga in konzularnih stikih s sklenitvijo ustreznih sporazumov, vprašanje repatriacije pa prepustila organizacijam Rdečega križa obeh dežel, ki sta se že do slej uspešno ukvarjali s to zadevo.

Zahodnonemška vlada v današnji spomenici baje ni upoštevala vseh tistih pobud in zato v Bonnu malokdo dvomi, da bo posledica tega prekinitve pogajanj. Iz poročil tukajšnjih časnikov je videti, da vlada »iz humanih razlogov« slej ko prej vztraja na istočasnem in »enakopravnem« obravnavanju vprašanja repatriacije Nemcev iz SZ ter vprašanja trgovinske menjave blaga in konzularnih stikov med obema deželama.

o volitvah, in dejal, da Francija vztraja pri predlaganih reformah, pojasnjenih tudi v OZN. Pineau je naštel pogoje za brez-pogojno opustitev sovražnosti, namreč svobodne volitve v navzočnosti opazovalcev svobodnih dežel in na koncu pogajanja z izvoljenimi predstavniki Alžirije. Če bo gibanje odpora zavrnilo te predloge, je pripomnil Pineau, bo francoska vlada nadaljevala uveljavljanje predvidenih reform.

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Kairo, septembra

Sarkijski emir, šejk Salih ibn Isa el Harisi, eden izmed triumvirov 12. stoletja starega Omanskega imanata, je potreboval skoraj mesec dni, da je prispel iz svoje trdnjave Al Kabil v Kairo. Na velblodu je šejk Salih potoval cele dneve nizdol omanskih gora, potem ob robu Puščave smrti Roba el Halli do saudijskega Riada, pri čemer je napravil ovinek okrog znamenite in prebogate oaze Buraimi, ki je bila stoletja omanska, potem saudska, pa spet omanska in od leta 1955 britansko-muskatska.

Voditelj največjega omanskega plemena

Star 53 let, visok, temne polti, v črnem dolgem plašču, obšitem z zlatimi nitmi, z belim turbanom na glavi in z očmi, ki se vedro smejejo izza naočnikov, vljuden, prijeten in gostoljuben kakor vsak pravi Arabec — tak je šejk Salih. Govori mirno, preudarno, po potrebi odgovarja v arabsko slikovitih prispodobah in prilikah. Voditelj največjega plemena ene izmed najbolj odročnih dežel, kjer vlada najbolj konservativna islamska sekta — ibaditov — naravnost preseneča s svojim sodobnim političnim znanjem in izražanjem.

Šejk Salih, naslednik ene najznamenitejših rodbin Vzhodne Arabije iz največje omanske pokrajine Sarkije, ki je bila vselej srce vojaške sile imanata, je hkrati voditelj najštevilnejšega plemena — Hirs. Njegov praded je svoj čas kotil ambicije muslimanskega sultana nasproti Omanu, njegov oče Isa ben Salih pa je znanen po mirovni pogodbi, sklenjeni s sultanom na posredovanje Velike Britanije. Šejk Salih predstavlja generacijo, ki skuša vskladiti vero in tradicije ibaditov, njihovo neverjetno zaprtost in konservativnost s potrebami novega časa in koeksistenco v širši skupnosti.

SEJK SALIH IBN ISA EL HARISI

Vrnil se bo s svobodo

»Borimo se za svobodo«

Šejku Salihu ni všeč, kadar enajšijo boj v Omanu s tekmovanjem med britanskimi in ameriški petrolejskimi družbami. »Borimo se za svobodo in neodvisnost, proti imperialističnemu zasluževanju. Koristi velikih imperialističnih sil so nekaj drugega. Imperialistom skomina po našem bogastvu. Mi pa smo najbogatejša arabska dežela. Imamo ne samo petroleje, ki so ga začeli izkoriščati Britanci, marveč še železo, baker, svinec, zlato, premog, marmor.«

»Orožje smo kupovali v Muskatu, dobršen del pa smo si ga uplenili v boju...«

»Ponosni šejk prezirljivo zavrača že samo misel na to, da je Nizva padla. Mar je mogoče, da bi sveto mesto, ki ga imajo Omanci za dejansko središče pravga Islama, prišlo v roke brezbožnikov?«

Šejk Salih ugotavlja, da omanska plemena, imam in poglavjarji niso klonili v boju in da se bo boj nadaljeval za vsako ceno. »Mi hočemo, da bi v miroljubnih deželah vedeli, da se še naprej bojujemo in da nam je potrebna njihova pomoč. Boj med svobodo in imperialističnim zasluževanjem se nadaljuje. Tu je naša bodočnost, napisana na ceveh naših pušk.«

Pet državnih dokumentov

»Odrekač nam neodvisnost,« ugotavlja šejk Salih, »in trdijo, da smo samo del muskatskega sultanata.« Na to dá šejk z roko znamenje, naj mu prinese kop prebranih fotografiranih dokumentov, ki dokazujejo neodvisnost Omana.

Najprej pismo britanskega konzula iz Muskata, napisano leta 1919, po prvi vojni, v katerem se v polomljeni arabiščini zajo zmage Velike Britanije, začeni od uradna, emira Sarkije in emira Zelene

Nemčije in Bolgarije do Turčije; kako je Velika Britanija iz svojega zaveznika šerifa Huseina napravila kralja, iz Hedžasa pa kraljevstvo. Nato poziv imam, naj bo prijatelj Velike Britanije, kot je njen prijatelj muskatski sultan.

Pa pismo konzula, v katerem prosi imama, naj dovoli prihod nekemu ameriškiemu državljanu in naj mu pride naproti.

Potem znana pogodba iz leta 1920, ki sta jo sklenila muskatski sultan in imam s posredovanjem britanskega političnega rezidenta. Tako sultan kot imam se zavezuje, da se ne bosta vmešavala v notranje zadeve drugega in da bosta spoštovala mir. Sultan zagotavlja Omancem svobodo gibanja v Muskatu.

In pismo iz decembra 1928, v katerem zahteva novi britanski rezident v Bahreinu sestanek s predstavniki imama, na katerem naj bi se dogovorili, kako bi ohranili mir s sultanom.

In še pismo z dne 23. marca 1953, spt od britanskega političnega predstavnika v Bahreinu, ki potrjuje pripravljenost britanske vlade, da ukrene vse mogoče, da bi vladali dobri odnosi med sultanom in imamom.

Notranja ureditev v Omanu

O notranjem položaju v Omanu šejk Salih zelo malo pove, kot da bi se spraveval, ali je vredno pojasnjevati tujo stvar, ki jih najbrž ne bo razumel.

Omanska plemena, ki varujejo tradicijo prvih štirih kalifov, imamov imenovanih, ki so jih izvolili plemenski starešine, še zdaj volijo svojega imama, ki je hkrati vrhovni verski in svetovni poglavar dežele. Položaj dveh prvih pomočnikov, ki sta ne-uradna, emira Sarkije in emira Zelene

Planine, pa je dejansko deden, ker gre za predstavnika najmočnejših plemen. Ko pripoveduje šejk Salih o volitvah, o skupščinah plemenskih starešin, povsem resno pripomni: »Kakor vidite, imamo skoraj republikansko demokratično ureditev.« Ne spušta se v razlogo ibadizma in ibaditov, trdi, da so Omanci kot ibaditi edino pravi muslimani. Pod imenom Haridžita so se sprli z uradnim islamom in še za časa kalifa Omarja, ki so se mu uprli in zahtevali vrnitev k prvotnemu islamu s koranom in s hadisi-šerifom. V odločilnem boju jih je Omar premagal, dva preživela upornika pa sta pobegnila v Oman in pridobila njegovo ljudstvo za svojo vero. Potem je dobila sekta ime po Abdalahu Ibn Ibadu, znamenitem teologu ibadizma.

Kakor imama, volijo po naukih ibadizma tudi vse druge funkcionarje, ki so, če že ne voljeni, pa imenovani od imama v imenu naroda, ki je njega izvolil.

Alkoholne pijače in tobak so v deželi prepovedani. Razen islamskega davka, imenovanega zekat, ni nobenega drugega javnega bremena. Državno blagajno vodi imam. Stalne vojske ni. Odredbe in poslanice sprejema in odpošilja imam. V teh primerih običajno uporabi za odgovor del prejetega pisma, ki še ni popisan, če ni ravno premalo prostega prostora na njem.

Iz teh skopih besed šejka Salaha je moč razbrati bedo omanskih plemen, ki so jo še povečale številne suše po drugi svetovni vojni. Zlasti hudo so prizadele bogate Sarkije. Šejk Salih ne ve, koliko je imamovih podanikov, pove pa, da gre številno tistih, ki bežijo iz dežele pred tuječim jarmom, v tisoče. Po tradiciji so bili Omanci vsekakor v tesnih stikih z Zanzibari in bližnjimi kraji v Vzhodni Afriki. Tudi zdaj odhajajo tja ter v dežele ob Perzijskem zalivu.

Na vprašanje, kdaj se bo vrnil, pravi šejk Salih: »Inšaalaha — skupaj s svobodo.« Tisti, ki bodo hoteli z menoj, pa so do F. Džidarovič

Pineau o pogojih za pogajanja z Alžirci

Pariz, 25. sept. (AFP). Francoski zunanji minister Pineau je danes na kosilu Združenja francoskega diplomatskega tiska izjavil, da med svojim obiskom v deželah Severne in Južne Amerike od vlad teh dežel ni zahteval, naj podpro francosko stališče v Generalni skupščini med debato o Alžiriji. O alžirskem statutu je izrazil upanje, da bo glasovanje o tem v Skupščini končno čimprej. Kar zadeva predlog o razgovorih, v katerih bi sodelovali predstavniki Francije, Maroka, Tunizije in alžirskega osvobodilnega gibanja, je Pineau dejal, da Francija nima razlogov, da bi sprejela takšen predlog. Ko bo vprašanje režima v Alžiriji urejeno, je pripomnil, bomo zahtevali vzpostavitev stikov z Marokom, Tunizijo in predstavniki Alžirije, da bi se začela razprava o skupnem režimu v gospodarstvu.

Pineau je rekel, da bi se z Alžirci pogajanja o statutu lahko začela samo, če bi sodelovali na njih »polnopravni predstavniki Alžirije. Omenil je, da je gibanje odpora zavrnilo predlog

Uspelo poslanstvo

Pariz, 25. sept. (Tanjug). Sindikalna delegacija pod vodstvom Ivana Božičevića, ki se je mudila 10 dni na obisku pri francoski Generalni konfederaciji dela, je nočjo odpotovala iz Pariza v Beograd. Delegacija je vrnila obisk francoskim sindikatom, ki so bili nedavno v Jugoslaviji. Prepotovala je severne kraje Francije in široko okolico Pariza ter se seznanila s problemi življenja in dela francoskih delavcev. Na številnih sprejemih, ki so jih predstavniki Konfederacije dela priredili delegaciji v raznih krajih, so izmenjali misli o sindikalnih in drugih vprašanjih. Sestankom so često prisostvovali tudi predstavniki katoliških sindikalnih organizacij in socialistične centrale »Force Ouvriere«.

Z VOJAŠKIH VAJ NAŠIH TANKISTOV

Protinapad je uspel

Položaj, 23. septembra

Protinapad se je začel natančno 20 minut čez deset. Nekaj dni poprej je zavzel sovražnik glavno mesto, 30 kilometrov daleč od polja, ki ga obkrožajo hribi. Nocoj je iznenadil našo obrambo in prodrl skozi obrambno črto.

Cez hribe in skozi gozdove je pehota do zore prodrla na to polje. Tu so jo zaustavili avtomatičarji.

Zdaj bruha ogenj naša artiljerija. Pod položnim gozdnatim pomočjem pa brsti zemlja. Šele onkraj hriba se zasliši stokratni odmev eksplozije.

Vročje jesensko sonce pripeka na valovito polje, ki leži 800 m nad morjem, kakor v poletnih mesecih. Med njivami s turščico in krompirjem sameva tu in tam kaka prazna hiša. Ponekod je videti senene kopice in prazne lope. Naši avtomatičarji molče čepijo v rovih, izkopanih ob koruznih njivah.

V zrak poleti rdeča raketa. Znamenje pomeni: pionirji, napravite prehod našim tankom skozi minka polja — sovražnik napreduje!

Tišino preseka regljanje mitraljeza. Najprej se oglasi eden, potem drugi, nato se pridružijo avtomati...

Pehota »govori« v svojem jeziku. Po vsem polju odmeva njeno streljanje.

Proti nebu zleti bela raketa. To je znamenje za tanke, ki bodo vodili naš protinapad.

Vzdolž ceste za vasjo, zavite v oblak prahu, se pomika kolona »Shermanov«. Pred vasjo se razvije v bojno formacijo. Zapodijo se čez polje in podirajo vse pred seboj, preskakujejo poteke in jo ubirajo naprej. V zraku brni od ropotanja motorjev.

Avtomatičarji vedno bolj srdito užigajo. Tanki še molčijo.

Med belo označenimi stezami se zapodijo skozi minka polja čez cesto. Naposled se z nizkim glasom oglasijo mitraljezi. Pred njimi je namreč samo pehota, sovrážna oklopna vozila pa so tam naprej v gozdu. Motorji rohne, za tanki napredujejo avtomatičarji. Tečejo, kar jih neso noge.

Na njivah ostajajo široke črne brazde.

Napredovanje se za trenutek zaustavi. Ne. Tanki so se zaustavili, da ustrelijo iz topov. Po zra-

ku zažvižgajo krogle. Pod hribi v gozdu, takoj poleg zapuščene hiše, brizgane v zrak zemlja. Eksplozija za eksplozijo. Potem pa naprej.

Za hip se zaleskeče na soncu topovska cev.

Avtomatičarji se v širokih presledkih poganjajo naprej. Polju zapoveduje piščalka. Streljanje postaja čedalje hušje. Tanki streljajo tudi med vožnjo, vsi v en cilj; tu, za nami za skalo se je vgnezdil sovražni mitraljez. Njegovo življenje je zelo kratko.

Prodrl so pod hrib. Slišati je brnenje motorjev, kakor da v daljavi leti formacija letal. Sovražnik je razbit. Avtomatičarji se razkrope v gozd, za njimi.

Pet minut čez enajst je vaja končana. Slušatelji višje vojske akademije, ki so prišli iz Beograda, da bi si prisostvovali, se popno v kamione.

Prometnik v beli čeladi dvigne leseno palico: pot je prosta. S. T.

GOSPODARSKE vesti

Nagil vzpon proizvodnje elektroenergije v Bosni in Hercegovini. Letos v juliju je proizvodnja električne energije v Bosni in Hercegovini prvokrat prekoračila mejo sto milijonov kilovatih na mesec. V tem mesecu so elektrarne dale 107 milijonov kWh. S tem je Bosna in Hercegovina v proizvodnji električne energije skoraj dohitela Srbijo in vse kaže, da se bo kmalu približala Sloveniji, ki proizvaja mesečno okrog 200 milijonov kWh. V podzemeljski strojnici naše največje hidroelektrarne v Jablanici so te dni zavrteli četr-

trti agregat zmogljivosti 25.000 kilovatih, montaža petega je v zaključni fazi, poslednji šesti agregat enakih zmogljivosti pa bo začel obratovati pred koncem leta, tako da bo ta elektrarna prihodnje leto lahko obratovala z vso zmogljivostjo 150.000 kilovatih, kar skoraj ustreza trem velikim elektrarnam na Dravi. Po končani zgraditvi bo Jablanica sama dajala na leto 750 milijonov kWh, to je še enkrat več, kakor so pred začetkom obratovanja Jablanice proizvajale vse elektrarne Bosne in Hercegovine. Elektrogospodarstvo Bosne in Hercegovine bo poslej že letos lahko ustreglo povečanim zahtevam ne le Bosne marveč tudi Dalmacije, Hrvatske in Srbije s katerimi je zdaj povezana po daljnovodih. Naj v tej zvezi še omenimo, da bo konec septembra začela obratovati še nova hidroelektrarna Jajce I, ki spada tudi med velike objekte elektrogospodarstva Bosne in Hercegovine.

Tovarna aluminija v Lozovcu bo z rekonstrukcijo povečala svojo zmogljivost na 5000 ton. Naša najstarejša tovarna glinice in aluminija v Lozovcu pri Sibeniku, ki ima zdaj letno zmogljivost 4000 ton glinice oziroma 3400 ton aluminija, pripravljajo rekonstrukcijo in razširjenje obrata glinice in aluminija ter uvedbo mehanizacije. Zaradi rekonstrukcije je podjetje v stikih z vodilnim francoskim podjetjem »Pechiney«, ki bo nudilo Lozovcu tehnično pomoč pri razširjenju obratov. Proizvodnjo glinice bodo v Lozovcu po rekonstrukciji povečali na 7000 ton letno, proizvodnjo aluminija pa na 5000 ton (kar ustreza eni tretjini sedanje zmogljivosti tovarne v Kidričevem). Za prvo etapo rekonstrukcije ima podjetje lastna sredstva.

Kako vplačevati garantni znesek

Beograd, 25. sept. (Tanjug). Namestnik državnega sekretarja za finančne posle FLR je izdal naredbo o obveznem vplačanju garantnega zneska za jamstvo za določena vrsta kreditov. Po tej naredbi znaša garantni znesek za kredite, odobrene gospodarskim organizacijam za kritje zalog nekurenega blaga, dvomilijonih in neizterljivih terjatev, od 10 do 20% zneska odobrenega kredita, za kredite, odobrene za kritje — začasne zgube po periodičnem obratovanju, ki jih ni bilo moč kriti iz sredstev rezervnega sklada ali drugih sredstev, pa se plača garantni znesek od 5 do 10% v kmetijstvu in 10 do 20% od odobrenega kredita pri ostalih gospodarskih organizacijah. Za kredite, odobrene gospodarskim organizacijam v postopku prisilne likvidacije, za izvršitev tekočih in že začeti del pa se plača garantni znesek 10%. Vsi zneski odstopa garantnega zneska, ki ga bodo uporabljale vse banke in hranilnice, določi upravni odbor Narodne banke. Če prošnje za kredit nima sredstev, da bi plačal garantni znesek, mora ta znesek položiti porok, garantni znesek pa lahko plača namesto prošnja ali poroka tudi kak drug organ ali organizacija.

Letos bo v Celju v celoti rešen problem prostorov Poliklinike. Zdravstveni dom je bil po tolikih letih vendarle dograjen. Do

ZA ZDRAVJE LJUDI

KOT GOBE PO DEŽJU

rastejo zdravstvene ustanove v celjskem okraju

Na področju celjskega okraja je letos že 30 splošnih ambulant, kjer dela 41 stalnih zdravnikov, 30 pa jih dela honorarno. Razen tega je v omenjenih ambulantah zaposleno 64 medicinskih sester in ostalega medicinskega osebja. Mreža splošnih ambulant je glede na število prebivalcev v okraju — 190.000 — razmeroma dobro razvita. Predvsem v zadnjih letih so na tem področju doseženi nekateri pomembnejši uspehi. No, vzile temu pa so še kraji, kjer bo treba v bližnji bodočnosti storiti še marsikaj za izboljšanje zdravstvene službe. Pri izgradnji, odnosno pri urejanju nekaterih novih zdravstvenih domov v celjskem okraju izdatno pomaga tudi okrajni Zavod za socialno zavarovanje. Leta namerava tudi prihodnje leto podpreti prizadevanja za ureditev novih objektov te vrste za potrebe zdravstva.

Tako je bil letos popolnoma urejen Zdravstveni dom v Slovenskih Konjicah in je eden najlepših v Sloveniji. Ureditev skupno 64 medicinskih sester in ostalega medicinskega osebja. Mreža splošnih ambulant je glede na število prebivalcev v okraju — 190.000 — razmeroma dobro razvita. Predvsem v zadnjih letih so na tem področju doseženi nekateri pomembnejši uspehi. No, vzile temu pa so še kraji, kjer bo treba v bližnji bodočnosti storiti še marsikaj za izboljšanje zdravstvene službe. Pri izgradnji, odnosno pri urejanju nekaterih novih zdravstvenih domov v celjskem okraju izdatno pomaga tudi okrajni Zavod za socialno zavarovanje. Leta namerava tudi prihodnje leto podpreti prizadevanja za ureditev novih objektov te vrste za potrebe zdravstva.

konca leta se bodo posamezne zdravstvene službe preselile iz neustreznih prostorov v nove s popolno sodobno medicinsko opremo. V ta namen bo treba šekskih 30 do 40 milijonov dinarjev.

Ne bo dolgo, ko bo tudi Zgoranja Savinjska dolina dobila zdravstveni dom, ki bo po svoji funkciji v celoti ustrejal sodobni zdravstveni službi. Tak zdravstveni dom urejajo v Nazarjih. Dotacijo za nadgradnjo prispeva tudi okrajni Zavod za socialno zavarovanje.

Med prve zdravstvene objekte, ki jih nameravajo graditi v celjskem okraju v bližnji bodočnosti je zdravstven dom v Velenju. Razen obratne ambulante premogovnika lignita ni v kraju ustreznih prostorov. Glede na razvoj Novega Velenja bodo tu zgradili nov zdravstveni dom z vsemi ustreznimi oddelki in napravami. Veljal bo približno

Zdravstveni dom v Celju bo skoraj dograjen

Zabeleženo

O dopolnilnem prispevku za socialno zavarovanje

Kakor marsikje, tudi Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novi Gorici predpisuje dopolnilni prispevek vsem tistim gospodarskim organizacijam in ustanovam, kjer je stalež bolnikov nad povprečjem, ki je določen na 3 odstotke vseh zaposlenih, in to brez razlike, kakšna je dejavnost podjetja in kakšni so pogoji dela. Izjema je edinipe rudnik živega srebra v Idriji, za katerega je določen minimum bolnikov na 5,50%. Za na zadnji skupščini zavoda je bilo poudarjeno, da taka odmera dopolnilnega prispevka ni razina, ker pri mnogih podjetjih že sami poroči dela, ki jih ni moč dosti spreminjati ter izboljšati in so popolnoma objektivni, povzročajo večji odstotek obolenj. Ali je na primer pravilno, da se v tem primeru vzame isto merilo na primer za gradbenega delavca, ki je izpostavljen vsem vremenskim neprilicam in, recimo, uslužbenca nekega urada ali prosvetnega delavca, saj je prvi nedvomno bolj podvržen raznim obolenjem? Če okolišine bi bilo treba upoštevati tudi pri odmeri dopolnilnega prispevka.

Nekateri se prav tako ne strinjajo, da se v odstotek delanostnih prispevka vštejejo tudi dnevi dopusta, ki po zakonitih predpisih pripadajo delavcem in uslužbenkam pred porodom in po njem. Dopolnilni prispevek je bil uveden v prvi vrsti z namenom, da bi podjetje, ki jim je predpisan, z različni tehničnimi in higienskimi izboljšavami skušalo zmanjšati število obolenj, kar pa na poročnišni dopuste ne more vplivati.

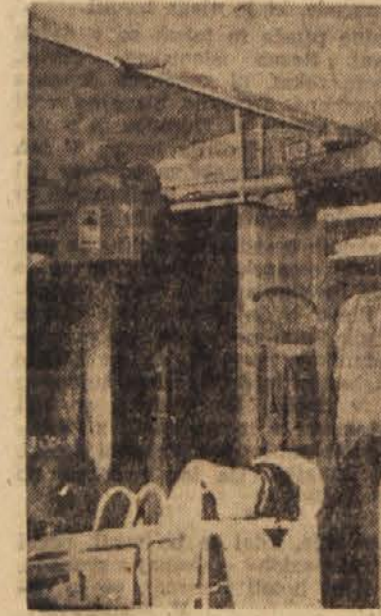
Najvišje cene oljnih semen v prihodnjem letu

Zveza kmet.-gozd. zbornice je v soglasju z Zvezno industrijsko zbornico in Glavno združenje zvezo izdala odlok o najvišjih cenah za nakup oljnih semen v prihodnjem letu.

Na podlagi tega lahko kmetijske zadruge, poslovne zadruške zveze in kmetijska posvetila ter druge pooblaščenke kmetijske organizacije sklepa pogodbene o pridelovanju oljnih semen in lahko pošiljajo tovarnam sončnično seme po 50 din/kg, seme oljne repice pa po 65 din/kg. Tovarne in določena specializirana trgovinska podjetja bodo lahko kupovala soljno seme po 65 din, makovo seme po 87 din in ricinusovo seme po 83 din/kg.

Fotokamera bi laže kot tiskana beseda prikazala, česar bolniki in obiskovalci kliničnih bolnišnic v Ljubljani ne vidijo na prvi pogled. Življenje v bolnišnici ne utripa samo na belih hodnikih, v bolniških sobah, operacijskih dvoranah in laboratorijih. Za tem so skrita mesta: vlažne kleti, predelane garaže, ropotarnice, skladišča, hlevi in podstrešja. Tu stanuje velik del uslužbenecv kliničnih bolnišnic.

Kolikokrat se je že zgodilo: bolnik je utrujen po operaciji, želeč si nege in pozornosti, obupno pritiskal na zvonec. Ko se je z zaupanjem obrnil k sestri, da bi mu pomagala, je prav v tem tre-

V enem izmed »stanovanjskih« prostorov v bolnišnici

STANOVANJSKA BEDA JE PRISILILA VEČ STO LJUDI NA STALNO BIVANJE V BOLNIŠNICI

Umili so si roke

Cas je, da začnemo reševati stanovanjsko stisko, ki sili ljudi, da stanujejo v neprimernih prostorih, ki bi jih bilo moč porabiti za zdravstveno službo

nutku, ko je bil pomoči najbolj potreben, začutil, da ga je njeno nerazpoloženje, obraz, poln — na njemu namenjenih — skrbi, prikrajšal za tisto najvažnejše po zdravniškem ukrepu, za skrbnost in pozornost, namenjeno prav njemu.

Premišljeval je, zakaj je tako, pa ni vedel za tele vzroke: Strežnica je že dve leti poročena. Stanuje v vlažni kleti Očesne klinike z desetimi sestanovalkami, njen mož pa prav tako v bolniškem traktu z devetimi sestanovalkami.

Zakonca, ki sta oba v službi na kliniki, stanujeta z otrokom in nekakšno v prostoru, velikem 3,5 m². Drug zakonci par deli svojo sobo s petimi sestanovalkami. Tretji deli sobico z vratarjem, četrti stanuje v vlažni neprimerni lopi brez vsakih pritlikin. Tako ni le v štirih, petih primerih. Tri sto pedeset uslužbenecv stanuje v takih in podobnih pogojih v stavbah klinike, skupno pa je izmed vseh zaposlenih na kliniki vložilo 487 uslužbenecv utemeljene prošnje za dodelitev primernejših stanovanj, na katere ne ve nihče odgovoriti, kdaj bodo rešene.

ODBIJALI SO JIH, KOT DA ISČELO STANOVANJA ZA »TUJE DEJE«

Klinične bolnišnice so naša največja republiška zdravstvena ustanova. Njihova vrata so odprta bolnim in pomoči potrebnim iz vse Slovenije. Od tistih, ki tu rešujejo življenja, se terja nemalokdaj ne le znanje, sposobnost in poštenost, temveč celega človeka, ki naj dá kot

človek sočloveku vse tisto najboljšo, kar je v njem.

Prav ti ljudje živijo v razmerah, ki jih silijo, da sleherni minutu mislijo na svoje osebne težave, na to, kam bodo položili po delu trdno glavo. Ne moremo reči, da se sindikat in uprava za stanovanjske razmere svojih uslužbenecv nista zanimala. Vsakega prošnja za stanovanje so točno zapisali, vnesli v statistike vse podrobnosti neznoznega življenja razbitih družin, težav mladih deklet, prisiljenih, da delajo neprimeren prostor s številnimi sestanovalkami — vse so zapisali, samo odgovora na to, kdaj jim bo moč preskrbeti stanovanja, ne morejo dati.

Zaprosili so za kredit. Kot ustanova ne morejo tako kot podjetje prevzeti gradnjo stanovanj na lastne rame. Kredit so dobili, toda za polovico manjši, kot so mislili. Ne 22 milijonov, kar naj bi zadostovalo kot 15% polog za nabavo posojila, s katerim bi zgradili 60 stanovanj, temveč le 10 milijonov, s katerimi bodo najeli posojila za gradnjo 27 stanovanj in ki ga bodo odplačevali prihodnjih trideset let. Republiški svet za zdravstvo je to zmanjšanje utemeljil tako, da ne more klinika graditi v breznem lastnih investicij, ker ni oddaljena od večjega naselja, temveč je sredi mesta, zaradi česar bi morala za stanovanja uslužbenecv skrbeti predvsem občina.

Občine vidijo v kliniki republiško ustanovo. Na sestanku 8. avgusta letos so jim na občini Center poljsani, kot številnim drugim podjetjem in ustanovam, da jim bodo vrnilo vložene prošnje

za stanovanja, češ da naj stanovanja prebreče sam. V obljubi povedano pa ni občina niti enkrat v Savski Koloniji. Te občine jim ne odobrijo kredita, češ da spadajo na področje občine Centra. Občina Center pa jim ne odobri kredita za gradnjo stanovanj izven svojega področja.

Cigavi smo, se sprašujejo v upravi in v upravni službi. In pri tem, ko trkajo na zaprti vrata, ko gre za stanovanje njihovih uslužbenecv, nihče ne pomisli, da zahteva ne je vsa Ljubljana, da poteka delo v bolnišnici kar se le da, brezhibno, brez zastojev in namrščenih čel, pošteno in odgovorno. To pa seveda ni mogoče, če vemo, da se zaradi slabih stanovanjskih razmer letno izmenja do 700 uslužbenecv, kar pomeni 312 medicinskih sestev samo 66, ker jim morejo priskrbeti stanovanj in ker prav sponobeni medicinski kader odhaja s klinike na delovna mesta, kjer imajo boljše življenjske pogoje.

ALI NE BI BIL MOČ POSNEMATI MARIBORSKEGA ZGLEDA

Ce vemo, kakšen je položaj s stanovanji na ljubljanskih klinikah, ni pretirava zahteva po ureditvi tega problema. Kakor Kje dobili kredit v Savski Koloniji. Te občine jim ne odobrijo kredita, češ da spadajo na področje občine Centra. Občina Center pa jim ne odobri kredita za gradnjo stanovanj izven svojega področja. Cigavi smo, se sprašujejo v upravi in v upravni službi. In pri tem, ko trkajo na zaprti vrata, ko gre za stanovanje njihovih uslužbenecv, nihče ne pomisli, da zahteva ne je vsa Ljubljana, da poteka delo v bolnišnici kar se le da, brezhibno, brez zastojev in namrščenih čel, pošteno in odgovorno. To pa seveda ni mogoče, če vemo, da se zaradi slabih stanovanjskih razmer letno izmenja do 700 uslužbenecv, kar pomeni 312 medicinskih sestev samo 66, ker jim morejo priskrbeti stanovanj in ker prav sponobeni medicinski kader odhaja s klinike na delovna mesta, kjer imajo boljše življenjske pogoje.

Ali ne bi bilo moč posnemati mariborskega zglede? Ce vemo, kakšen je položaj s stanovanji na ljubljanskih klinikah, ni pretirava zahteva po ureditvi tega problema. Kakor Kje dobili kredit v Savski Koloniji. Te občine jim ne odobrijo kredita, češ da spadajo na področje občine Centra. Občina Center pa jim ne odobri kredita za gradnjo stanovanj izven svojega področja. Cigavi smo, se sprašujejo v upravi in v upravni službi. In pri tem, ko trkajo na zaprti vrata, ko gre za stanovanje njihovih uslužbenecv, nihče ne pomisli, da zahteva ne je vsa Ljubljana, da poteka delo v bolnišnici kar se le da, brezhibno, brez zastojev in namrščenih čel, pošteno in odgovorno. To pa seveda ni mogoče, če vemo, da se zaradi slabih stanovanjskih razmer letno izmenja do 700 uslužbenecv, kar pomeni 312 medicinskih sestev samo 66, ker jim morejo priskrbeti stanovanj in ker prav sponobeni medicinski kader odhaja s klinike na delovna mesta, kjer imajo boljše življenjske pogoje.

80 milijonov dinarjev. Podoben primer je v Zrečah, kjer je več kot 1000 aktivnih zavarovancev, in v Polzeli. V omenjenih krajih bodo uredili zdravstvena doma. Tudi tu bo Zavod za socialno zavarovanje finančno pomagal.

Z novogradnjami in opremo zdravstvenih domov si je zdravstvena služba v celjskem okraju urejena in da imajo vsestransko sposobni medicinski kader, dokazuje dejstvo, da je lani bilo v zvezi ambulantah 324.342 zdravstvenih pregledov. Hkrati to dokazuje, kako se je s splošnimi napori skrbi za zdravje ljudi povečala.

F. K.

ZA ZBOLJŠANJE PRESKRBE MARIBORSKEGA PREBIVALSTVA

Na vrsti je nova mlekarina

Skozi pasterizacijske naprave novega sodobnega obrata Gospodarske poslovne zveze v Mariboru bo leta 1959 po potrebi steklo približno dvakrat toliko mleka dnevno kot ga more nuditi Mariborčanom sedanja zastarela mlekarina

Medtem ko smo o načrtih in pripravah za gradnjo sodobnih skladišč kmetijskih proizvodov na Tezmem že poročali, so nam te dni v pristojnih krogih napoved mogli zasliševati tudi kaj razveseljivo novice, da bo v kratkem pričela na Pobrežju rasti nova mariborska združna mlekarina.

FRED POLOŽITVIJO TEMELJEV OSREDNJE STAVBE

Pravzaprav so dali znak za začetek gradbenih del že zadnji dan letošnjega julija dopoldne. Tedaj so zastopniki Sveta za blaginjo promet pri ljudskem odboru mariborskega okraja, Okrajne združne zveze in Gospodarske poslovne zveze v Mariboru zasidili na Pobrežju prve lopate. Odtlej so delavci v glavnem pozidali garažo, ki bo dajala zavetje zdaj često nezaščitenim zadržanim vozilom, hkrati pa bo začasno skladišče najrazličnejšega gradiva za nov obrat. Prihodnji mesec bodo namreč prav v njeni neposredni bližini pričeli polagati temelje osrednje stavbe mlekarne. Računajo, da bodo vsa gradbena dela opravili do konca prihodnjega leta, vtem ko bodo naprave montirali nekako do marca leta 1959. V ta namen so si investo-

stitorji doslej zagotovili sredstva v višini 185 milijonov dinarjev. S to vsoto bodo krili pretežni del vseh stroškov.

V SKLADU Z RAZVOJEM MESTA

Nova združna mlekarina bo vsekakor po potrebam mariborskega prebivalstva. Z zmogljivostjo približno 30.000 litrov pasteriziranega mleka dnevno bo zadostila tudi vsem sanitarnim predpisom. Sedanja stara mlekarina so pač zgradili za potrebe mesta s 30.000 ali 40.000 prebivalci. Zdjaj pa živi v Mariboru že okrog 85.000 ljudi, ki jim more zastarela mlekarina obrat nu-

diti v skladu s higienskimi zahtevami le nekako 10.000 litrov pasteriziranega mleka dnevno. S to količino krije sedanja mlekarina komaj dve tretjini povpraševanja, a ostane potrebna mleka vozijo v mesto kmetovalci — seveda mnogokdaj mimo sanitarnih norm.

DOSTAVA MLEKA NA DOM

Zmogljivost nove združne mlekarne na Pobrežju bo torej tolikšna, da Maribor vzlic svojemu predvidenemu nadaljnjemu razvoju tudi v daljšem obdobju ne bo v stiski s pasteriziranim mlekom. Na vsak način pa moremo že zdaj trditi, da bo sedanja skupna poraba mleka v Mariboru v višini približno 15.000 litrov dnevno znatno porasla, če bo vodstvo nove mlekarne res uvedlo dostavo steklenične na dom. Potrošniki si te »novosti« žele, saj bi se v tem primeru znebili precejšnjih skrbi.

USTREZNO OMREŽJE MLEKARN V SEVEROVZHODNI SLOVENIJI

Z dograditvijo nove mariborske mlekarne bo mimo drugega

navsezadnje ustrezno zasedeno z obrati te vrste celotno področje severovzhodne Slovenije. Trije mlekarški obrati sodijo med predelovalne: V Murški Soboti naj bi v glavnem izdelovali mleko v prahu, v Ljutomeru sir, a v Ptujju razen masla še surovine za proizvodnjo gumbov, glavnih in podobnih predmetov. Nova mlekarina na Pobrežju pa naj bi nasprotno bila v največji meri distribucijski obrat, kajti Maribor je oziroma bo čedalje večji potrošnik mleka, ki ga je v širšem mestnem zaledju nedvomno dovolj. Vj. K.

Mariborska

MALA KRONIKA

»ZAVOD ZA POSPEŠEVANJE GOSPODINSTVA BELEZI PREČEJSNE USPEHE. CEPRAV JE OD NJEGOVE USTANovitve minulo komaj tri četrt leta in si doslej še ni uspel urediti lastnih ustrešnih obratnih prostorov, se je s svojo čedalje smotnejšo dejavnostjo zlasti v Mariboru in tudi v nekaterih drugih krajih v območju okraja vendarle uveljavil že v tolikšni meri, da si razmeroma precej širok krog žensk želi obsežnejših načrtov za popularizacijo in postopno praktično uvajanje sodobnih načel gospodinstva v vsakdanje življenje.

»V PRVI FAZI SVOJEGA RAZVOJA JE ZAVOD PRIREDIL VEČ KORISTNIH TEČAJEV. DO NEKADAVNE JE NJEGOVO VODSTVO NAŠTELO SKUPAJ 67 — MED NJIMI 30 GOSPODINSTVIH, 8 ŠVIJSKIH TER 29 KRAJŠKIH TEČAJEV ZA KONSERVIRANJE SADIJA IN ZELENAVE. TAKO V MARIBORU, MEŽICI IN DRUGIH INDUSTRIJSKIH SREDIŠČIH KOT TUDI V KUNGURU, FERICI IN ŠE MARSICJE NA VASI so posebno mlajše gospodinstvo izredno velikim zanimanjem sledile Zavoda priredili v območju mariborskih mestnih občin, vseh pa se je udeležilo skupaj 841 gospodinj iz vrst delavk, uslužbenk in kmetice.

»POMEMBEN DEL SKRBI VELJA ZDJAJ SOLSKIM KUHNJAM. Na eni strani si vodstvo Zavoda za pospeševanje gospodinstva prizadeva, da bi na območju okraja ustrežneje uredili in hkrati s tem zboljšali poslovanje sedanjih solskih kuhinj, da bi v njih nudili malčkom izdatnejše obroke hrane, na drugi strani pa se zavzema za razširitev solske dodatne prehranske dejavnosti. Tako je Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Mariboru nedavno prispeval sredstva za ustanovitev treh novih kuhinj, v katerih bodo otroci prejemali po en obrok tople hrane dnevno. Vsa ureditvena dela vodi Zavod za pospeševanje gospodinstva v Mariboru. Prvo izmed treh novih solskih kuhinj bodo odprli v Mežici, drugo neke v Haložah, a tretjo na Tezmem. Slednja bo deloma namenjena solskim delom pa izvenšolskim otrokom socialni šolskih staršev. Nova solska kuhinja na Tezmem bo potemtakem nekakšna otroška menza. V njej bo okrog 200 sedežev, na katerih se bo moglo vsak dan zvrstiti skupaj 1200 učenk in učencev, razen njih pa še več ko 100 izvenšolskih otrok, ki jim bodo kot socialno šolskim nudili obrok hrane brezplačno. Da bi to namero mogli čimprej uresničiti, je del potrebnih sredstev prispeval tudi ljudski odbor tezenske občine.

»ŠIROKA IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST NA TERENU SE NE BO VEČ ODVIJALA PO DVEH TIRIH. Mimo Zavoda za pospeševanje gospodinstva je namreč še Zveza združnic, ki skrbi za gospodinstvo izobraževanje kmetičnih žensk. Sprič tega je Zavod doslej izpolnjeval svoje naloge v glavnem v mestih in industrijskih središčih. Ker pa upravičeno sodijo, da pri pospeševanju gospodinstva nima smisla razlikovati med delavko in kmetico, bo Zavod postopoma razširil svojo dejavnost med gospodinstvo v vsem okraju. Potlej bodo združnice morale vso svojo pozornost in aktivnost nameniti pospeševanju kmetijske proizvodnje.

»V KRATKEM BODO PREDULI PROSTORE GOSPODINSTVA SOLE V MALEM V POLJČANAH. Tu so po zaslugi Okrajne združne zveze v Mariboru priredili že več tromeščnih gospodinstviskih tečajev. Vsakega izmed njih se je udeležilo po 15 do 20 članic kmetijskih združenj v območju okraja. Zastran tega so za tečajnice uredili tudi internat. Da pa bi omogočili še boljše uspeh zdaj že stalnih tromeščnih gospodinstviskih tečajev, bodo kaj kmalu ustrezno prenovili in opremlili učilnice s kuhinjo in ostalimi prostori vred. V ta namen je ljudski odbor mariborskega okraja prispeval pol milijona, a Okrajna združna zveza 180.000 dinarjev. Tečajji bodo dalje namenjeni izključno kmetičnim ženskam, vodli pa jih bo odsej Zavod za pospeševanje gospodinstva v Mariboru. V prihodnosti bodo vzporedno z nekaterimi novostmi skušali reči urediti tako, da bi ob nekoliko boljšem izboru tečajnic vzgojili v Poljčanah kader, ki bo potem v stalnih krajših večernih tečajih na vasi v večji meri kot doslej posredoval pridobljeno znanje gospodinstva ter tako izdatneje pomagal odpirati vrata sodobne gospodinstva tudi v najbolj oddaljenih hribovskih naseljih.

»V KRATKEM BODO PREDULI PROSTORE GOSPODINSTVA SOLE V MALEM V POLJČANAH. Tu so po zaslugi Okrajne združne zveze v Mariboru priredili že več tromeščnih gospodinstviskih tečajev. Vsakega izmed njih se je udeležilo po 15 do 20 članic kmetijskih združenj v območju okraja. Zastran tega so za tečajnice uredili tudi internat. Da pa bi omogočili še boljše uspeh zdaj že stalnih tromeščnih gospodinstviskih tečajev, bodo kaj kmalu ustrezno prenovili in opremlili učilnice s kuhinjo in ostalimi prostori vred. V ta namen je ljudski odbor mariborskega okraja prispeval pol milijona, a Okrajna združna zveza 180.000 dinarjev. Tečajji bodo dalje namenjeni izključno kmetičnim ženskam, vodli pa jih bo odsej Zavod za pospeševanje gospodinstva v Mariboru. V prihodnosti bodo vzporedno z nekaterimi novostmi skušali reči urediti tako, da bi ob nekoliko boljšem izboru tečajnic vzgojili v Poljčanah kader, ki bo potem v stalnih krajših večernih tečajih na vasi v večji meri kot doslej posredoval pridobljeno znanje gospodinstva ter tako izdatneje pomagal odpirati vrata sodobne gospodinstva tudi v najbolj oddaljenih hribovskih naseljih.

Naročajte, kupujte in širite ljudsko revijo Prešernove družbe »OBZORNIK«!

To in ono iz Kranja

Nekaj izboljšav v trgovini

Da bi izboljšali položaj v mestnem trgovskem omrežju, bodo letos uporabili okrog 20 milijonov dinarjev za adaptacijo in prenovitve trgovskih lokalo. Računajo predvsem na povečanje sedanjih prostorov Delikatese, ki bi jo postopoma razširili v sodoben trgovski dom. Nedavno so odprli moderno podružnico »Slovenija športa«, ki je že pokazala upravičenost obstoja. Skupno bodo letos preuredili, povečali in modernizirali štiri trgovske lokale.

Avtobusni promet v porastu

Letošnji avtobusni promet je precej narasel. Razen rednih prog, ki jih vzdržuje SAP Ljubljana, je domače avtobusno podjetje povečalo število zvez s posameznimi krajji v občini in izven nje. Obseg prometnih sto-

ritev se je zaradi nakupa novih avtobusov pri škofjeloškem in kranjskem podjetju povečal naspoti planu za 140,4 odstotka. Zaradi izredno velikega števila potnikov pa bi bilo treba misliti na gradnjo nove avtobusne postaje v Kranju in ureditev manjših pokritih čakalnic ob rednih progah. Na avtobusni prevoz je navezanih več tisoč delavcev, dijakov in drugih potnikov, zato je pomanjkanje čakalnic zlasti v zimskem času pereče vprašanje.

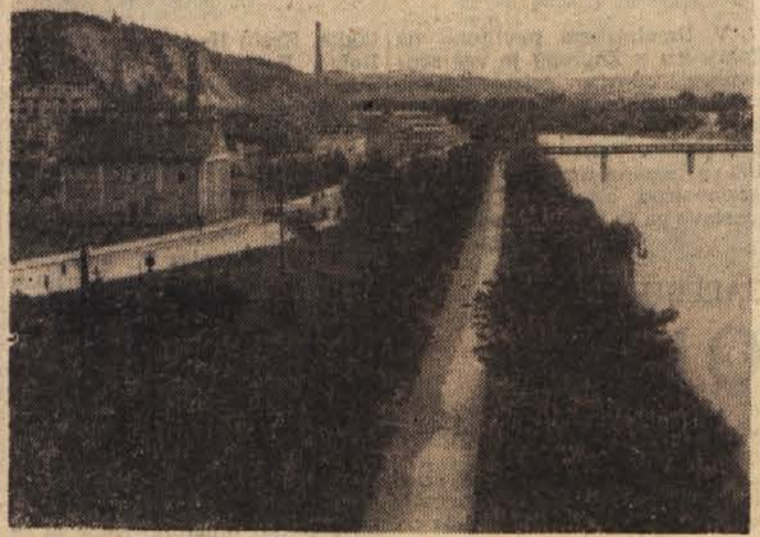
Nova restavracija

Mesto bo v kratkem dobilo novo, sodobno ekspresno restavracijo. Uredili jo bodo v pritlični stavbi, ki jo gradijo ob sedanji avtobusni postaji. Začetna gradbena dela so v teku in ko bo stavba v surovem stanju zidana, bodo lahko začeli opremljati lokal.

Slavnostna številka »Skozi TAM«

Delovni kolektiv Tovarne avtomobilov izdaja iz peto leto svoje glasilo »Skozi TAM«, ki obravnava razna vprašanja iz upravljanja podjetja, strokovne izobrazbe in druga. V slavnostni številki, ki bo izšla v septembru za 10. obletnico proizvodnje kamionov, pa bodo stari delavci in uslužbenci opisali razne pomembne dogodke od ustanovitve podjetja naprej. Za to številko zbirajo tudi snedote iz tovarniškega življenja.

Tečaj za šoferje-amaterje v okviru Ljudske tehnike so v velenju ustanovili Avto-moto društvo, ki ima že 30 članov. Vsi člani te razreda pripravljajo na šolo na razpolago avtomobil in tri motorna kolesa.

Meljska obdavska promenada z mariborsko Livarno, »Zlatorogom« in Mariborsko tekstilno tovarno v ozadju

Od vseparvo d

Solkanska knjižnica ima nove prostore

Javna knjižnica solkanskega prosvetnega društva »Jože Srebrnič« se preselila v prenovljene in večje prostore na cesti IX. korpusa. Prestavljeno v nakup boljše opreme sta vsem Zadruga mizarjskih obrtnikov in Grosičino trgovsko podjetje »Prihodnost«. Knjižnica poseduje vsega okoli 3 tisoč knjig, med katerimi jih je približno 500 še izpred vojne. Svoje zbirke poskuša sprosti izpopolnjevanje z novimi izdajami raznih knjig, kar knjižnici delno omogoča s svojimi prispevki občinski ljudski odbor.

Urejanje ceste

Odsek za komunalne zadeve pri Občinskem ljudskem odboru Maribor-Ljubljana je končno začel urejati razmeroma slabem stanju. Po novem načrtu bodo cesto spjalji, nekoliko dalje od sedanjega železniškega prečeka, tako da bo bolj pregledna in ne bo več tolikšne nevarnosti za morebitne prometne nezgode. Cesta je v prehodu tičkavna, od tam dalje z bitumensko prevleko. Studenčani želijo, da bi občina Tabor v prihodnosti uredila tudi ostale ceste na Studenčah.

V pol leta 16 milijonov čistega dobička

Poslovna zveza za gozdno in lesno gospodarstvo v Kranju je v letošnjem prvem polletju dosegla 338.992.000 din

Ljudevit Tavčar

Piran, 26. sept. — Sinoci je neznan primorski prosvetni delavec Ljudevit Tavčar. Pokojnik je kot učitelj deloval v Trstu, kjer je pred letom umrl zaradi posledic plevne. Njegova žena je bila pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Slovenije je v internaciji v Gonarsu. Kavalj pod nacisti in domobranci, Tavčar je bil v Trstu, kjer je bil pri predhodni narodnoosvobodilnem odbojni sili. Ljudevit Tavčar je bil pri drugem vstajniškem udeleženec. Tu je vzorno opravil svoje učiteljske poslanstvo, najprej na Rakitnici, nato v Borovnici. Zaradi njegovega vnosa je bil zaradi sodelovanja v OF aretiran in do razpada Sloven

NAŠIM MLADIM BRALCEM

Sprememba naslova naše mladinske strani

Naslov naše mladinske strani »Našim mladim bralcem« je nekoliko predolg. Razen tega nam ne daje jasnejše podobe o vsebini strani. Zato bi bilo koristno, če bi naslov naše mladinske strani spremenili. To pa bomo storili po pogovoru: »Več glav več ve.« Zato razpisujemo med svojimi bralci in sodelavci anketo, kakšen naslov naj naši strani damo namesto starega naslova »Našim mladim bralcem«. Vsak izmed vas lahko naslov predlaga. Dobro premislite in preudarite in nam potem sporočite. Če vam ne bo padlo v glavo nič pametnega, se posvetujte s svojimi domačimi. Naslov, ki ga bo uredništvo Ljudske pravice izbralo in se zanj odločilo, bomo seveda nagradili. Razen nagrade bo sprejel srečnik tudi vabilo, da lahko pride 29. novembra v Ljubljano, ko bomo podelili nagrade za najboljše prispevke. Predloge bomo sprejemali do 15. novembra. Pohitite!

USODNE BESEDE

Kot drugod po Sloveniji, tako je bilo tudi v Laški dolini mnogo Italijanov. Še več pa belogardistov. Belogardisti so se pod okriljem Italijanov imeli za neomejene gospodarje v Laški dolini. Pretepal in znašali so se nad prebivalstvom. Bill so okrutnejši kot večjih fevdalcev. Večkrat so ljudi z različnimi zvijačami pre-

v Starem trgu. Ker nismo imeli krave, tudi mleka ni bilo pri hiši. Zato je hodil brat vsako jutro ponj v sosednjo vas v Nadlesk. Tako je šel tudi tistega dne. Ni še prišel iz vasi, ko ga je srečal močan belogardistični oddelek. Ker je bil brat še majhen, imel je komaj 6 let, mu ni storil nič ne zalega. Kakih 300 metrov za

gardist zagledal, je hotel skrivaj potegniti izza partizansko kapo in jo zamenjal s svojo, ki jo je imel na glavi. Uniforma pa je imel itak partizansko. Ko se mu je brat približal, ga je belogardist ustavil in ga vprašal: »Kdo so tisti, ki si jih srečal?« Pokazal je na belogardistični oddelek. Brat je bil ocenil položaj,

zopet vprašal in ga gledal. Vedno pa si je mislil, da bo deček začel modelovati, da naj raje beži, da ga ne bodo ujeli belogardisti in podobno. Brat je tudi to uganil in mu rekel: »Kakor hočete. Belogardisti so.« Potem pa je odšel naprej. Belogardist pa je začel potihoma kleti, in je hitro odšel za oddekom.

Rupar Cveto, Grahovo 23, pošta Grahovo pri Raketu

Viktor Konjar:

Ptičeva jesenska pesem

Civ, čiv, kdo je kriv, da vse dni dežuje? Civ, čiv, preko njiv piha zmerom huja. Moje drobne perutnice si žele toplota. Druge ptice — sovratnice polatelo so na jug, jaz pa tu taliko muk naj trpim vso zimo! Naj gladujem in zmrzam in se petru naj kljubujem? To ni prav! Če mi hišico zgradite in drobtinic podarite, bom spomladi med orači in sadjarji in kopači zopet pridno črno bral, se šopiril in igral in vesel vam zvrgolet zdrap in živ vse dni — čiv, čiv ...

Pavel Mišmaš, II. letnik učiteljskega

Ankina uspavanka punčki

Nana nana, nana nana, mačka črna, listki beli in zaspana luna suha, cvetki ubeli; čisto drobna pajčevina in srebrna mesečina, nana nana, nana nana.

Nana nana, nana nana, lučke strašne, cesta črna; nepostlana zibka stara, razdejana hiška speča in pošasti polna gneča. Punčka pa je zaspana, nana nana, nana nana.

Nana nana, nana nana, cvetke bele so že ostale hiške rdeče so se sončku nasmejale, drobne ptičke iz gorice so zvoabile k nam meglice punčko Majo so zbudile, nanjo čisto pozabile. Saj zdaj nič več ni zaspana, nana nana, nana nana.

NENAVADNA ZANIMI na Blejskem jezeru

Te dni smo III. in IV. razred gimnazije šli pogledat k jezeru ladjice, ki jih je razkazoval nek Anglež. Prva je bila dolga okoli pol metra in je bila na baterijskij pogon. To je model angleškega motornega čolna. Posebnost tega in drugega ladjskega modela je v tem, da imata vgrajeno posebno radijsko 6 frekvenčno napravo, to se pravi na 6 komand. Usmerral ju je s pomočjo radijskega oddajnika po elektromagnetnih valovih s šestimi sumbi. Vsak gumb za svojo komando in to: levo, desno, naprej, nazaj, oddajanje zvočnih signalov in večanje oz. manjšanje brzine odnosno moči motorja. Ta naprava je delala prenoso na motor oz. na krmilo pa želijo, ki jo je lastnik čolnic izrazil

z gumbi na radio-oddajniku. Zmore hitrost do 7 km na uro. Drug model predstavlja maketo britanskega reševalnega čolna, ki plove po kanalu La Manche. Dožina je 130-140 cm. Model je dvajsetkrat manjši od reševalnega čolna. Poganja ga 4 taktini 2 cilindrski bencinski motorček s prostornino 23 cm³. To je polovico manj kot pri novih modelih »Collibri« izdelke tovarne »Tomas« iz Kopra. Vijak ima 4000 vrtljajev na minuto. Maksimalna brzina do 15 km/h. Pa poklicu je ta angleški gost zobozdravnik in je modele (doma jih ima še 28) naredil sam v prostem času. Sedaj doma gradi večji in manjši model in predvideva podvojeno hitrost do 30 km/h. Ob koncu se je ravnatelj blejske šole prisrčno zahvalil gospodu doktorju za dobroto in pa tolašču za prevajanje, Jan Janko, dijak III. razr. niž. gimnazije na Bledu

iskušali. Ker so bili prebivalci pametni, so se vedno zmazali. Naslednja zgodba nam o tem pripoveduje. Bilo je 1. 1942. Stanovali smo

oddelkom pa je stopal še en belogardist. Bratu se je zdel ta belogardist sumljiv, zato ga je opazoval, kaj bo napravil. In res ni zaman opazoval. Ko ga je belo-

»Če mu rečem, da naj beži, me bo ubil. Najbolje je, da mu povem po pravici«, je premislil nato pa rekel: »Belogardisti so.« — »Ali naj streljam nanje?« ga je

JUTRO NA MORJU

Bilo je zgodaj zjutraj. Ni se še čisto zdanilo, ko sem se zbudila. Tiho sem se oblekla. Vsi so še spali. V sobi je bilo zadušno. Slišalo se jesmrčanje. Poklicala sem Marka. Res je bil voljan iti z menoj. Šla sva po travi proti morju. Rosa nama je zmocila boste noge. Od nekod se je čulo polglasno govorjenje. V daljavi je zamolklo drdral motorni čoln. Pokrajina je bila rahlo zavita v meglo. Izza hriba je pokukalo sonce. Morje se je zablješčalo, kot da bi bilo zlato. Nič ni zmotilo te lepe slike.

Hodila sva ob obali. Nenadoma sem si zaželela, da bi magla priti bliže, se z roko dotakniti gladine, jo brazdati s čolnom. Bilo je skoraj brezupna. Tedaj se je Marko zagledal v neko smer. Ozrla sem se. Oba je prešinila misel: »Kaj če bi uzela veslo in čoln?« Hišica, v kateri so bila spravljeni vesla, je imela v zidu velike in male odprtine. Stekla sva proti njej. Marko, ki je bil večji, je potegnil veslo iz nje. Potem sva previdno neslo sandolino v morje. Sedla sva vanjo in Marko je zaveslal. »O kako čudovito!« sem uzkliznila. Ko sva se vozila ob obali, ni bilo nikjer nobenega človeka. Kopališča so bila kot izumrla. Ob obalo je rahlo pljuskalo morje in slišalo se je, kako so se valili kamenčki. Daspela sva do rta. Videla sva speče mesto. Vozila sva se med skalami in nenadoma se je na vrhu skalnatega hriba prikazala črna bela hišica, kot da bi pomotoma zašla sem. Pod bori so se prikazali šotari. Od njih ni bilo slišati nobenega glasu. Toda zaslišala sem, da se bodo kmalu oglašali taborniki.

Ker se je sonce dvignilo še precej visoko, sva šla domou. Nastajajoči dan je že začel izgubljati svojo opojno lepoto. Krajnik Milica, dijakinja iz Sempetra pri Gorici

Poišči skrite živali

1. Mož, ki te prosi miloščine, ni vreden usmiljenja.
2. Kmetica je radovedno vprašala: »So vaše te njive?«
3. Profesor razlaga: »Ti Germani so naselili srednjo Evropo, oni pa severno.«
4. Ura, katero si kupila, je najboljša vrste.
5. Zdenka! Čakaj me od 2 h naprej!
6. Počakaj še malo, volu se nisem pripel pluga.
7. Z majem pridejo dnevi naše prostosti.

REBUS

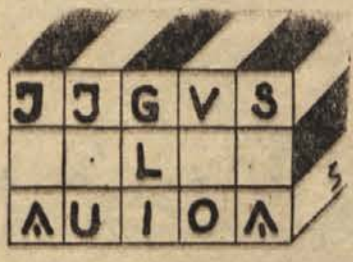
Križanka »ŽABA«

Navpično:
1. dolžnost,
2. marogast.
Vodoravno:
1. kratica za na primer,
3. dvojica,
4. kratica za Okrajni ljudski odbor,
5. park,
6. turški velikaš,
7. igralna karta.

Skrivalnica

Skači kakor figura konja pri šahu in razbral boš ime ene izmed evropskih držav. Začni pri črki J v levem zgornjem kotu.

PESMI

MLADI CLOVEK
Povsod so bistri potoki, neukrotljivi, skakajoči, ki se kumeče penijo, in če zadenejo na pregrado ižicejo razpoke. V vsakem potoku pa so postrvi, ki sanjajo in snujejo.

ZGOČE SANJE
Če na cvetočo češnjo pade zgodnja slana, beli cveti zakrhave, kakor, da bi nad belo preprogo jadral obstreljeni ptiči. In ožgani beli cvetovi ne rodijo sočnih češenj.

OBRUSENI KAMEN
Izročala me je srdita reka, zapustil sem gorovje vaše. Robot in oster z drugimi sem se obrusil se gladok ter ves drug. Naprej vali me kruta reka v dolino, skozi mesta lepa dokler nekje me ne pusti, ker čezme se bo zagrnila zemlja črna. Sevljak Jože, učiteljske 1 b, Ljubljana

Modrijan v morskih globinah

Ride in piše Vladimir Pirnat, dijak VII. r. gimn., Ljubljana

21. Janez je zvezal tudi tretjega razbojnika in odhitel Modrijanu na pomoč. Spustil je še v notranji kovinski pokrov v ventilu električni tok, potem pa se je z »Bolho« vrnil v mesto. Ko je izstopil, si je oprezno ogledal okolico. Vse prazno. Se ribe so se ogibale tega kraja. Razbiti vrč z razsutim zlatinino je še ležal po tleh. Modrijana pa nikjer.

22. Janeza je ta mir razburjal. Bližal se je hiši, kjer je bil prej Modrijan. Iz hiše pa so vodile na ulico sledi. Med njimi je Janez opazil tudi Modrijanovo. Stopinje so zavile v neko zgradbo z ravnim pokrovom. V tem trenutku je njegovo pozornost zbudil velikanski morski pes. Bil je upornost orjaški. Janez še takega svoj živ dan ni videl.

23. Čudno pa se mu je zdelo, da se zverina giblje vedno enakomerno okrog zgradbe, kamor so vodile sledi. Morski pes se je naenkrat bliskovito zapodil proti strehi. Takoj pa se je vrnil in za njim je bila krvava sled. Spreletelo ga je: »Pa ne da bi Modrijana«, in kolikor mu je dovoljevala moč in gosta morská voda, je hitel v hišo in se vzpenjal na krov.

24. Modrijan je zvezan ležal na tleh. Eden izmed razbojnikov je hitel kolikor je mogel od kraja nesreče. Morski pes pa se je obrnil in se spet bližal. Janez je pomeiril. Zverina se je krčevito zvila in mahnila z repom. Obrnila se je na hrbet in prav počasi padla na morská tla. Zdaj je Janez prihitel k Modrijanu. Hitro mu je razvezal vezi in ga rešil.

DNEVNE NOVICE

Prejšnja je razvojna doba esperant- skega gibanja; sedaj gibanje že osvaja kulturne in gospodarske položaje v svetu.

Vodstvo Otorinolaringološke klinike obvešča, da zaradi čiščenja ustanove do nadaljnjega ne sprejema odraslih bolnikov.

Planinski Triglavski dom na Kredarici in koda pri Triglavskih jezerih bosta zaprta 22. septembra.

Uprava LJUDSKE PRAVICE SE JE PRESELILA

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Vesti iz Maribora

Dežurna lekarna Cetrek, 25. septembra, lekarna "Center", Gosposka ul. 12.

UNION: angleški barvni vstavon film "Pivovarska zapeljivka".

UMETNOSTNA GALERIJA V zgorajšnjih prostorih galerije razstava grafikah starih mojstrov.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

slovanja, pišite po brezplačni prospekt za novo ilustrirano revijo "Sodobna pisarna" na naslov uprave: Ljubljana, Gosposka 12.

Sole vseh vrst in stopenj, vzgojne zavode in druge prosvetne ustanove vabimo med naročnike revije "Sodobna pisarna".

Planinski Triglavski dom na Kredarici in koda pri Triglavskih jezerih bosta zaprta 22. septembra.

Uprava LJUDSKE PRAVICE SE JE PRESELILA

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

Prilagoditveno društvo vabi na predavanja gospe dr. Honor B. Fell, direktorice "Straneways Research Laboratory" v Cambridgeu in članice Angleške akademije znanosti.

"FLEX" je najbolje sredstvo za čiščenje madežev. To ve vsak otrok. Zahtevaj "FLEX", kjer kupujete milo.

IZ PTUJA OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ Cetrek, 26. sept. ob 16: Carlo Goldoni: "Sluga dveh gospodov".

IZ MURSKÉ SOBOTE "PARK": francoski film "Lisbonske noči".

CELJSKE VESTI SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE Cetrek, 26. sept. ob 20: "Dnevnik Ane Frankove".

UPRAVA: Trubarjeva cesta št. 24 Telefon: 22-491, 22-492

IZ ROGAŠKE SLATINE Ameriški film "Ljubezen s tužcem".

POSLOVALNICA: Titova cesta št. 17 Telefon 22-322

VESTI Z JESENIC Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Stanja Rosenstern.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE Sobotna, 23. sept. ob 20: P. Golia: "Triglavska bajka".

RADIO: italijanski film "Kruh, ljubezen in ljubosumje".

PLAVZ: italijanski film "Kruh, ljubezen in fantazija".

TEKSTILNA TOVARNA "MOTVOZ IN PLATNO" Grosuplje razpisuje delovno mesto za obratnega električarja.

Pogoji: Strokovna izobrazba visokokvalificiranega električarja z znanjem popravila (viklanja) električnih motorjev.

Nastop službe je možen takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

Pismene ponudbe pošljite na naslov podjetja.

3142

Cestitka

Tovarišu Edvardu Kralju, Dobrovo v Brdici, čestitamo k slavoloku! Zvesta Rodgončani.

NAROCNIŠKI ODDELEK: Petkovškovo nabrežje 25 Telefon 22-494

VESTI IZ KRANJA PREŠERNOVO GLEDALIŠČE Cetrek, 26. sept. ob 16: Shakespeare: "Romeo in Julija".

STORŽIČ: ameriški barvni filmski vstavon film "Do peka in nazaj".

OGLASNI ODDELEK: Koptarjeva ulica št. 4 Telefon 31-358, 39-181 do 185

VESTI IZ KOPRA GLEDALIŠČE SLOVENSKEGA PRIMORJA Cetrek, 26. sept. ob 20: Dobričanin: "Skupno stanovanje".

RAZPIS Fakulteta za splošno medicino in stomatologijo v Ljubljani razpisuje 2 mesti STROKOVNIH SODELAVCEV v Histološko-embriološkem inštitutu v Ljubljani.

Pravilno kolkovane prošnje vložite na dekanatu Fakultete za splošno medicino in stomatologijo v Ljubljani v 15 dneh po objavi v časopisu.

Dekana Fakultete za splošno medicino in stomatologijo v Ljubljani 3144

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO "KOMUNA" Jugoslovanski film

"ZENICA"

Tednik: F. N. št. 38. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Rade Markovič in Gordana Miletič.

KINO "SLOGA" Ameriški film

"Lov na vohune"

Tednik: F. N. št. 38. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

LEJNI KINO "BEZIGRAD": italijanski barvni film "Casta diva".

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8, predvaja ameriški film "Zrtvovani".

KINO "VIC": premiera švedskega filma "Velika pustolovščina".

KINO "SOCIA": zaprto zaradi gradbenih del.

KINO "UNION": amer. barv. filmski vstavon film "Zvezda je rojena".

KINO "VIC": premiera švedskega filma "Velika pustolovščina".

KINO "SOCIA": zaprto zaradi gradbenih del.

KINO "TRIGLAV" Ameriški film

"DIVJI VETER"

Tednik: V glavni vlogi Gary Cooper, Barbara Stanwyck in Ruth Roman.

KINO "SISKA" Ameriški barvni film

"MOGAMBO"

V glavni vlogi Clark Gable, Ava Gardner in Grace Kelly.

KINO "UNION": amer. barv. filmski vstavon film "Zvezda je rojena".

KINO "VIC": premiera švedskega filma "Velika pustolovščina".

KINO "SOCIA": zaprto zaradi gradbenih del.

KINO "TRIGLAV" Ameriški film

KINO "SISKA" Ameriški barvni film

KINO "MOGAMBO" V glavni vlogi Clark Gable, Ava Gardner in Grace Kelly.

RADIO LJUBLJANA Spored za četrek, dne 26. sept. 1957.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni spored).

7.00-8.00 Reklame - 8.00-8.45 Naš jedilnik - 8.45-9.00 Zabavni zvoki - vmes ob 7.30-7.40 Jutrjana beseda mladim poslušalcem - 8.05 Zborovske skladbe Jakova Gotovca - 8.35 Frančišek Krommer-Kramer: Koncert za oboe in orkester - 9.00 Utrinki iz literature - Jože Pahor: Popust - 9.20 Ko se bile naše babice mlade (Lahka glasba) - 10.10 Dopoldanski koncert - 11.00 Dober dan, otroci! (Milovan GMS): Prva brazda - 11.15 Pesmi za naše male - 11.30 Baletna glasba Masseneta, Schuberta in Verdieja - 12.00 Mali ansambli iz Indonezije izvajajo zabavno glasbo - 12.30 Kmetijska nasveti - Ing. Tatjana Hlasec: Odbrina orehovi - 12.40 Drobna orkestralne skladbe - 13.15 Igra kitarski duo Speedy West in Jimmy Bryand z ritmično spremljavo - 13.30 Pester spored opernih melodij - 14.30 Sportna reportaza - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Radijski roman - 16.00 Z našimi in incenzskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plezna glasba na tekočem traku - 18.00 Cetrikova reportaza - 18.15 Edvard Grieg: Koncert za klavir in orkester v a-molu - 18.45 Radijska univerza - Islamski rokopolis v jugoslovanskih zbirkah - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Cetrikov večer domačih pesmi in napevov - 20.50 Tedenski notranjepolitični pregled - 21.00 Johannes Brahms: Godalni kvintet št. 1 v f-duru op. 63 - 21.30 Somerset Maugham o sebi - 22.15 Moderna pesna glasba - 23.00-23.15 in 23.30-24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

UMETNOSTNA GALERIJA V zgorajšnjih prostorih galerije razstava grafikah starih mojstrov.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

RODILE SO: Kristina Friš, 29 let, hoid, 22 let, kuh. pomočnica, Anja Marjača, 22 let, kuh. pomočnica, Dobrov. gosposka ul. 12.

Španska PLOŠČAD

LEONHARD GRIBBLE

Šef se je nemirno presedel: "Res je, Parker, prav imate." In čez čas: "Kaj pa je z žensko, ta tisto Aimée Dolsiev?"

"Brž ko pride ta ženska na prizorišče, se začne prepletati obe zadevi. Sploh umora v družini Gillespie ni mogoče popolnoma ločiti od pravi, bi najprej povedal nekaj o topli, katere gospodarica je bila lepa Aimée Dolsiev. Ali se spominjate nekega Waldoffa, šefa?"

"Waldoff... Ali mislite tistega, ki je ponam je ušel? Ali niso opazili sledov njegovega dela v Chicagu?"

"Prav tega imam v mislih. Mož je začel na lahko dal svojemu ponarejenemu denarju tisti Bonarejane kovance, ki ga je tako težko napraviti, v njih ni bila enakovredna kovina. Če smemo verjeti tistemu ponarejalcu, ki smo ga ujeli v Westminstru, se je Aimée Dolsiev naučila ponarejevalske obrti pri samem Waldoffu."

Šef se je nemirno presedel: "Res je, Parker, prav imate." In čez čas: "Kaj pa je z žensko, ta tisto Aimée Dolsiev?"

"Brž ko pride ta ženska na prizorišče, se začne prepletati obe zadevi. Sploh umora v družini Gillespie ni mogoče popolnoma ločiti od pravi, bi najprej povedal nekaj o topli, katere gospodarica je bila lepa Aimée Dolsiev. Ali se spominjate nekega Waldoffa, šefa?"

"Waldoff... Ali mislite tistega, ki je ponam je ušel? Ali niso opazili sledov njegovega dela v Chicagu?"

"Dajte no, Parker! Menda vendar ne boste trdili, da je ženska sama..."

"Ne, sama ni izdelovala kovancev, dobro pa je poznala postopek." Parker je vzel iz žepa kovancev in ga izročil šefu. Ta si ga je natančno ogledal, ga pomencal med prsti, ga položil pod povečevalno steklo in ga nazadnje opraskal z žepnim nožem.

"Izvrstno, Parker!," je moral priznati. "Kdor je vill ta denar, je res strokovnjak."

"Navzlic temu je ponarejen, vendar ima iste značilnosti kot Waldoffovi kovanci, le s to razliko, da smo tega našli v Lionelovi sobi v Grey-stonu. Se drugo dejstvo navajam kot dokaz, da je imela Aimée Dolsiev zvezo z Waldoffom. Najbrž se spominjate, da je Waldoffu pomagala pobegniti neka ženska, ki je znala izvrstno igrati. Nikoli še nisem videl boljše igralka na odru ali v življenju, kot je bila tale s črno masko. Razen tega je bil Waldoff Poljak, njegove narodnosti je tudi Aimée. Ali potrebujete še kak dokaz za njuno zvezo?"

Šef se je zamislil, nato je nekaj natečkal na list v svojem bloku, ga iztrgal in položil pod obežilnik na mizi. "To je zanimivo. Nadaljujte, Parker!"

"Ne vemo natanko, koliko časa se je trudila, preden je sestavila to ploščad. Ženska je bila rojena organizatorka, zakaj njena topla je delala brezhibno. Imela je dvojne glavni agentur, eno na severu, drugo na jugu. Po vsem videzu sta delala izmenoma. Vsekakor so imeli glavni stan na Jallopsovi kmetiji, kamor so ga premestili kmalu potem, ko smo prišli na sled njegovemu skrivališču v Gordwaynu. Collins je našel v kletnih prostorih vse potrebne stroje in naprave. Rocks Dallow, kjer smo jo nazadnje le zgrabili, je bil neke vrste podružnica. Ne verjamem, da bi tako kmalu prišli do cilja, če se ne bi Aimée Dolsiev zapletla v zadevo Gillespie. Tega ne bi storila, se pravi, sploh se ne bi vmeslala v zadevo Gillespie, če bi ne bila srečala Lionela. Po naravi je bila takšna, da ni mogla ostati dolgo pri istem delu. Lionel je pogosto zahajal v tisto gostilno na robu Sudley Abbotta. Tam je spoznal moža, ki nam je znan pod imenom Jerry. Sicer pa je ta že star znanec ljudi iz Yarda. Po Jerryjevem posredovanju se je Lionel vključil v tolopo kot Richard Thorne. Dali so mu možniček ponarejenih bankovcev, ki naj bi jih razpečal. V obeh sluge bogatega Gillespieja ne bi nihče slutil člana ponarejevalske tople."

"Ker je poznala Lionela Gillespieja od prej, je seveda takoj skušala izkoristiti možnost, da bi njegovemu bratu izsilila denar."

"Zelo verjetno je bilo tako. Zvita, kakor je bila, si je rekla, da bi bilo Gillespa mogoče izsiljevati, če je tako dolgo prikrival lastnega brata. Nemara se ni kdo ve kaj menila za to, da je s tem vrgla med brata nov naboj eksploziva, mene pa je navsezadnje pripeljal ta razdor med bratom v Greystone, da sem razjasnil konec žalostnega spora."

"Ali je prišlo po vašem mnenju med bratom do ponovnega razdora?"

kmalu potem, ko smo prišli na sled njegovemu skrivališču v Gordwaynu. Collins je našel v kletnih prostorih vse potrebne stroje in naprave. Rocks Dallow, kjer smo jo nazadnje le zgrabili, je bil neke vrste podružnica. Ne verjamem, da bi tako kmalu prišli do cilja, če se ne bi Aimée Dolsiev zapletla v zadevo Gillespie. Tega ne bi storila, se pravi, sploh se ne bi vmeslala v zadevo Gillespie, če bi ne bila srečala Lionela. Po naravi je bila takšna, da ni mogla ostati dolgo pri istem delu. Lionel je pogosto zahajal v tisto gostilno na robu Sudley Abbotta. Tam je spoznal moža, ki nam je znan pod imenom Jerry. Sicer pa je ta že star znanec ljudi iz Yarda. Po Jerryjevem posredovanju se je Lionel vključil v tolopo kot Richard Thorne. Dali so mu možniček ponarejenih bankovcev, ki naj bi jih razpečal. V obeh sluge bogatega Gillespieja ne bi nihče slutil člana ponarejevalske tople."

"Ker je poznala Lionela Gillespieja od prej, je seveda takoj skušala izkoristiti možnost, da bi njegovemu bratu izsilila denar."

"Zelo verjetno je bilo tako. Zvita, kakor je bila, si je rekla, da bi bilo Gillespa mogoče izsiljevati, če je tako dolgo prikrival lastnega brata. Nemara se ni kdo ve kaj menila za to, da je s tem vrgla med brata nov naboj eksploziva, mene pa je navsezadnje pripeljal ta razdor med bratom v Greystone, da sem razjasnil konec žalostnega spora."

"Ali je prišlo po vašem mnenju med bratom do ponovnega razdora?"

"O tem sem prepričan, zakaj gospodaričina izsiljevalna pisma so bila nevarna in polna groženj. Gilles je spoznaval, da bo moral odgovoriti nanje, s tem pa je spravljal v nevarnost samega sebe in svojo varovanko. Navsezadnje se mu je zdelo, da je odstranitev lastnega brata še edina možna pot. Morda je upal, da bo na ta način uredil vse, kot je treba, da ne

V staro šaro so dali Angleži stare tanke, ki so večinoma veterani iz druge svetovne vojne. Na sliki tankovsko pokopališče, od koder bodo spravili stara vozila v topilnice...

NEVESTE SO DAJALE PRIHRANKE

Po desetih letih iskanja je bavarska policija navsezadnje le izsledila enega največjih sleparjev in izsiljevalcev žensk v Nemčiji. Josef Wenzler ni bil niti mlad ne lep. Zaradi sploščenega nosu je nosiljal, zato se je zavedal, da z zunanostjo ne bo zbudil pozornosti pri nobeni ženski. Navzlic temu je v dvanajstih povojnih letih opeharil 600 žensk, ki jim je obljubil zakon.

Možakar je izkoristil dejstvo, da je bilo prva povojna leta v Nemčiji skoraj 3,5 milijona odraslih žensk več kot moških. Na tem je zasnoval svoje načrte. Začel je kot šofer tovornega avtomobila in se ni nikjer zadrževal dlje kot dva meseca. Pri vsaki selitvi je spremenil tudi ime. Potem je pustil ta poklic in začel križariti po Nemčiji od Alp do Baltskega morja. Velikih mest se je v glavnem izogibal.

In kakšen je bil njegov načrt? Brž ko je prišel v to ali ono mesto, je objavil v krajevnem listu oglas za "sentimentalna srca". Oglas je vedno drugače sestavljal, vsebina pa je ostala ista: sposoben nameščenec obmejne policije bi se rad oženil.

Na ta poklic so šle ženske kot muhe na med. Uniforma je za nemške malomeščanke še vedno zelo privlačna. Ker sodijo nameščenec obmejne policije pod razna ministrstva in upravna telesa, sleparja ni bilo lahko odkriti. — Josef se je ukvarjal predvsem z vdovami srednjih let, ki so imele kar dobre pokojnine in precejšnje prihranke.

Na oglas je odgovorilo več "osamljenih src" s fotografijami in podatki o premoženjskem stanju, nato pa je Wenzler poslal naslednji odgovor: "Ne obljubljam vam niti palače ne jahte, ker sem le skromen državni uradnik. Moja plača je jamstvo za družinsko pokojnino. Zdi se mi, da bi lahko bila srečna."

Potem je sledilo nekaj ljubezenskih pisem, nazadnje pa je Josef sestavil predlog za poslovno stran ženitvene ponudbe: "Potrebujem opremo za dom, ki nama ga bom uredil. Hočem, da bo gnezdece najine sreče zares vredno vaše osebnosti. Zal doslej še nisem ničesar prihranil. Pošljite, kar vam je mogoče!"

Kandidatke za možitev so se gale v žepu. V dvanajstih letih je Wenzler osleparil okoli 600 lahkovernih Nemk za vsoto 250.000 mark. Opeharjene žrtve večinoma

niso vložile prijave, ker jih je bilo sram, prav na to pa je Josef računal. S prisleparjenim denarjem je živel na veliko, stanoval je v razkošnih hotelih, preživljal počitnice v svetovljanskih kopalnicah, pa tudi igral v Monte Carlu. Nekaj "zaročenk" ga je sicer izsledilo, pa so umolknille, ker jim je vrnil denar.

Pred kratkim se je končala Josefova sleparska pot. Možakar je bil vedno skromno oblečen, le ena slabost je imel: ni se mogel odreči umetniško izdelane palice s slokokošenim ročajem. Padarila mu jo je ena izmed 600 zaročenk. Njemu stražniku se je zadelo sumljivo, kako da ima tako skromen izletnik lepo palico. Josefu je potrkal na ramo, ker je mislil, da ima pred seboj tat, s tem pa je ujel enega največjih nemških sleparjev po drugi svetovni vojni.

Drobne ZANIMIVOSTI

CEBELE IN RADIOAKTIVNOST
Čebelar Rudolf Gelles je ugotovil, da čebele po radioaktivnem dežju ne nabirajo medu. Tudi drugi čebelarji so že spoznali, da čebele po radioaktivnem dežju ne marajo iz panjev. Po mnenju biologov imajo čebele instinkt, ki jih opozarja, naj se varujejo svetnega prahu, ki je pomešan z radioaktivnimi snovmi, ker te škodujejo zarodu.

VZROK ZA LOČITEV
Stražnik Harry Brown iz Stockholma je dobil tožbo za ločitev zakona. Povod: žena mu je sezgala uradno gumtjevkvo.

Ko so v Zahodni Nemčiji na naftnem polju blizu Osterwalda ob reki Ems iskali nafto, je ta planila na dan in poplavila okrog 8 ha zemlje. Na sliki: »petrolejsko jezero«

Presenečeni so bili Svicarji, ko so zvedeli, da je eden znanih univerzitetnih profesorjev v Zürichu Arnold Steiger pobegnil z letalom v Bagdad, potem ko je poneveril 120.000 švicarskih frankov, ki mu jih je bil zaupal neki drug univerzitetni predavatelj.

SEDEM KAC POD HIBNIM PRAGOM
Jovan Zlatković iz Prekopa ne v topiškem okraju je ubil pod hibnim pragom sedem kac, ki so se v temeljni napravi gnezdo in se tam razmnožile. Nobena izmed kac ni bila krajša od metra, vse pa so bile strupene.

ZARADI AMBICIJE
Werner Schopp in Helmut Glund, gasilca iz Stuttgarta, sta dobila po šest mesecev zapor, ker sta šla v ljubezni dopora, ker sta šla v ljubezni do »ogrnjenega« poklica nekolicino predalec. Sama sta povzročila požar, da sta ga potem gasila. To pa sta storila zato, da bi predstojniku dokazala svojo gasilsko spretnost. Vsaj tako sta izjavljala pred sodiščem.

GLOBOKO SPANJE
Ernest Mallitrac iz Nimesa je tako trdno spal, da ni slišal grmenja, bučanja vetera in strele, ki je udarila v njegovo hišo, mu zažgala pol postelje in celo rjuho, na kateri je ležal. Se je ko so ga domači zbudili, je spoznal, v kakšni nevarnosti je bil.

NI STAR
S kolesom se je odpravil na pot okoli Avstralije Ernie Olds, nekotičen ameriški kolesar. Ministrski predstnik Menzies mu je dal pismo, v ka-

Kitajci gradijo ladje

V prihodnjih nekaj letih bodo Kitajci začeli graditi čezoceanske trgovske ladje z nosilnostjo po 10.000 BRT. V ta namen bodo razkürili ladjedelnice v Dajrenu na severovzhodu Kitajske.

Ze prihodnjo pomlad bodo postavili v tem pristanišču kobilico za prvo na Kitajskem zgrajeno čezoceansko trgovsko ladjo. Doslej so izdelali na Kitajskem le štiri 10.000-tonske trgovske ladje, ki jih je leta 1917 naročila neka ameriška družba.

Kitajci so za sedaj popolnoma odvisni od tujih trgovskih ladij, ki prevažajo njihovo blago. Ki-

tajska naročila prevzemajo v glavnem britanske, japonske in poljske ladje, v manjšem obsegu pa tudi tiste iz skandinavskih dežel.

Na ladjedelniškem inštitutu v Sanghaju posluša predavanja nekaj nad 5000 študentov, ki so morali opraviti sprejemne izpite

Na Japonskem so se kljub napredku v zadnjih letih ohranili še številni poklici, ki so v Evropi že bolj ali manj izumrli, bodisi spričo industrializacije ali zavoljo drugih okoliščin. Na prvi sliki vidimo čistilca pip. Možakar hodi z vozličkom po ulicah in opravlja kaj nenavaden posel: pipe čisti, čeprav ne na posebno higieničen način. Na drugi sliki vidimo moža, ki je pripravljen za nekaj jenov nagrade razvedriti gosta. Mimo drugega se ukvarja seveda tudi s prerokovanjem usode

po zelo strogih merilih. Hkrati delajo študentje tudi že praktično v srednjeveliki ladjedelnici Cung Hva pri Sanghaju.

Norveška ima največ radijskih sprejemnikov

Norveška je prva dežela na svetu po številu radijskih naročnikov. Združenje norveških radijskih postaj je namreč objavilo, da je zdaj v tej deželi 975.000 radijskih naročnikov. Ta številka ne bi bila velika, niti presenetljiva, če ne bi upoštevali, da šteje Norveška samo okrog 3,5 milijona prebivalcev.

Od tega je 11.500 lastnikov radijskih sprejemnikov oproščenih plačevanja naročnine. Gre za radijske sprejemnike, ki jih uporabljajo v šolah, bolnišnicah, ki so last invalidov ali bolnih in revnih ljudi.

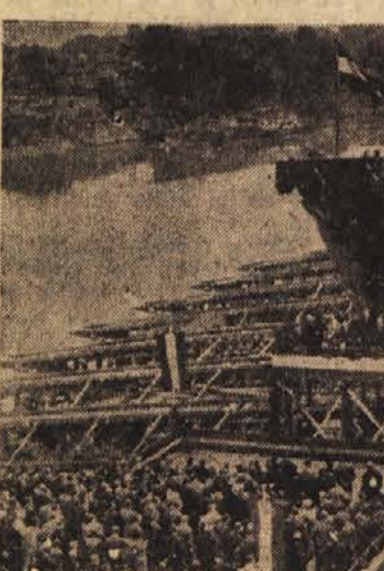

Družina stoletnikov

Sovjetska državljanka Ljubov Pužak, ki je bila rojena leta 1803, je v Moskvi proslavila prvega julija 154. rojstni dan. Sovjetskim časnikarjem je izjavila, da ne ve, zakaj tako dolgo živi, dodala pa je, da nikoli v življenju ni jedla mesa in da gre vselej spat opolnoči, vstane pa že ob šestih zjutraj.

Visoka starost je prav nič ne ovira, da ne bi opravljala vsakdanjih del, tudi nakupovati še vedno hodi sama. Razen tega ima nenavadno dober spomin. Prav dobro se še spominja pesnika Puškina ter pisateljev Leva Tolstoj-

ja, Nekrasova in Čehova, ki jih je vse osebno poznala. Zanimivo je, da ona ni edini stoletnik v svoji družini. Živa sta namreč tudi še dva njena brata, enemu je 118, drugemu pa 122 let. Tudi njena najmlajša sestra, ki ji je zdaj šele 112 let, se izvrstno počuti in prihaja pogosto na obisk.

V Avstriji so zgradili prvo preokoceansko ladjo. Na sliki vidimo svečanost v ladjedelnici Korneuburg na Donavi ob splovitvi ladje, ki jo je naročila neka nemška brodarška družba

Brez besed

PA BI TEGA NAJELI

»Aleksa Santić je kupoval o Mostaru blago. Ko je izbral, je poklical postreščka in mu naročil, naj prinese kupljeno na njegovo dom. — Doma je Santić plačal postreščku, kar je zahteval, ta pa ga je vprašal: »In napitnina?«
»Cemu napitnina, ko pa sem ti plačal?« je hotel vedeti Santić.
»Nekaj bi popil,« je odgovoril postrešček.
»In čemu boš pil?« — »Da, si poornem moč,« je pojasnil postrešček.
»Glej ga no,« je rekel Santić, »lev, kralj afriške puščave, je močan kot velikan, pa nikoli ne pije alkohola.«
»Eh, pa bi njemu naročili, naj nam znoši to robo domov!«

Zdaj je spet major

- Odlično razpoložen je bil polkovnik Frank Taylor od angleške mornariške pehote, ko se je v družbi ameriških prijateljev sprehajal po mestu igralnic Las Vegas v Nevadi. Taylor je bil član oficirske delegacije, ki je bila na obisku pri ameriških vojaških enotah.

Tisti večer ni bil 37-letni polkovnik prav nič vojaško razpoložen. Potem ko je v okrepčevalnici pred igralnico izpraznil nekaj kozarčkov, se mu je zadelo, da bi moral tudi sam prispevati k dekoraciji dvorane.

Stopil je pred vrata in vzel iz svojega avtomobila fotografsko stojalo in sveder. V točilno mizo je hotel zvrzati luknjo, vtakniti vanjo ogrodje za fotografski aparat in privezati nanj angleško zastavo. Pa je imel smolo: orodje

je skrival pod plaščem, ko se je spet vrnil v igralnico.

Pri vratih sta stala detektiva, ki sta opazila, da možakar nekaj skriva pod plaščem. Takoj jima je prišlo na misel, da se skuša vtihotapiti v igralnico kak gangster. Po prstih sta mu sledila, ga nenadoma zgrabila vsak s svoje strani in mu skušala vzeti »orožje«.

Oficirju se je zdelo, da ga hočejo napasti in prebunkati, zato je tudi sam udaril. Stepli so se, ameriška detektiva sta zmogala, Franka Taylorja, polkovnika njegovega veličanstva, so zaprli.

Na policijski centrali se je razvila žolčna razprava. Domnevali so, da je hotel aretirani navrtati avtomate v igralnici. Ko je tujec povedal, kdo je, so bili ameriški stražniki v hudi zadregi. Opravičili so se mu in se nazadnje sporazumeli. V navzočnosti župana in policijskega šefa je polkovnik obljubil, da zaradi aretacije po pomoti ne bo delal policiji nobenih težav, v zameno pa naj bi molčala tudi policija. Polkovnik Taylor je pustil v Las Vegasu 50 dolarjev kavcije.

Ko se je vrnil v Washington k drugim članom svoje delegacije, mu je njegov predstojnik admiral Elkins najprej ponudil debelo cigaro, nato pa mu je izročil pismeni ukor. Admiral je že vse vedel. Policija torej ni molčala, je ugotovil polkovnik Taylor.

Ko se je delegacija vrnila v London, je Taylor razložil vso zadevo, se enkrat na posebni fiskalni konferenci. Sicer pa bo Taylor zdaj spet major, ker so mu dali polkovniški čin samo za uradno potovanje po Ameriki.

V Kjöbenhavnju so odprli zadnje dni prejšnjega meseca umetniško razstavo, ki je hkrati tudi prva izposojevalnica umetnin. Vsak izposojevalec, ki se lahko izkaže kot lastnik stanovanja, dobi proti odškodnini 3,85 krome za tri tedne posodo katero koli razstavljena umetnina. Če se po treh tednih nih ne more ločiti od nje, plačajo naslednje tri tedne dvojnovo vsoto, dlje kot pol leta pa umetnine ne sme obdržati. Ustanovitelj razstave je prve izposojevalnice umetnin je Knut Petersen (na sliki), ki so mu mnogi umetniki in zbiralci redkih umetnin zaupali svoje zbirke.